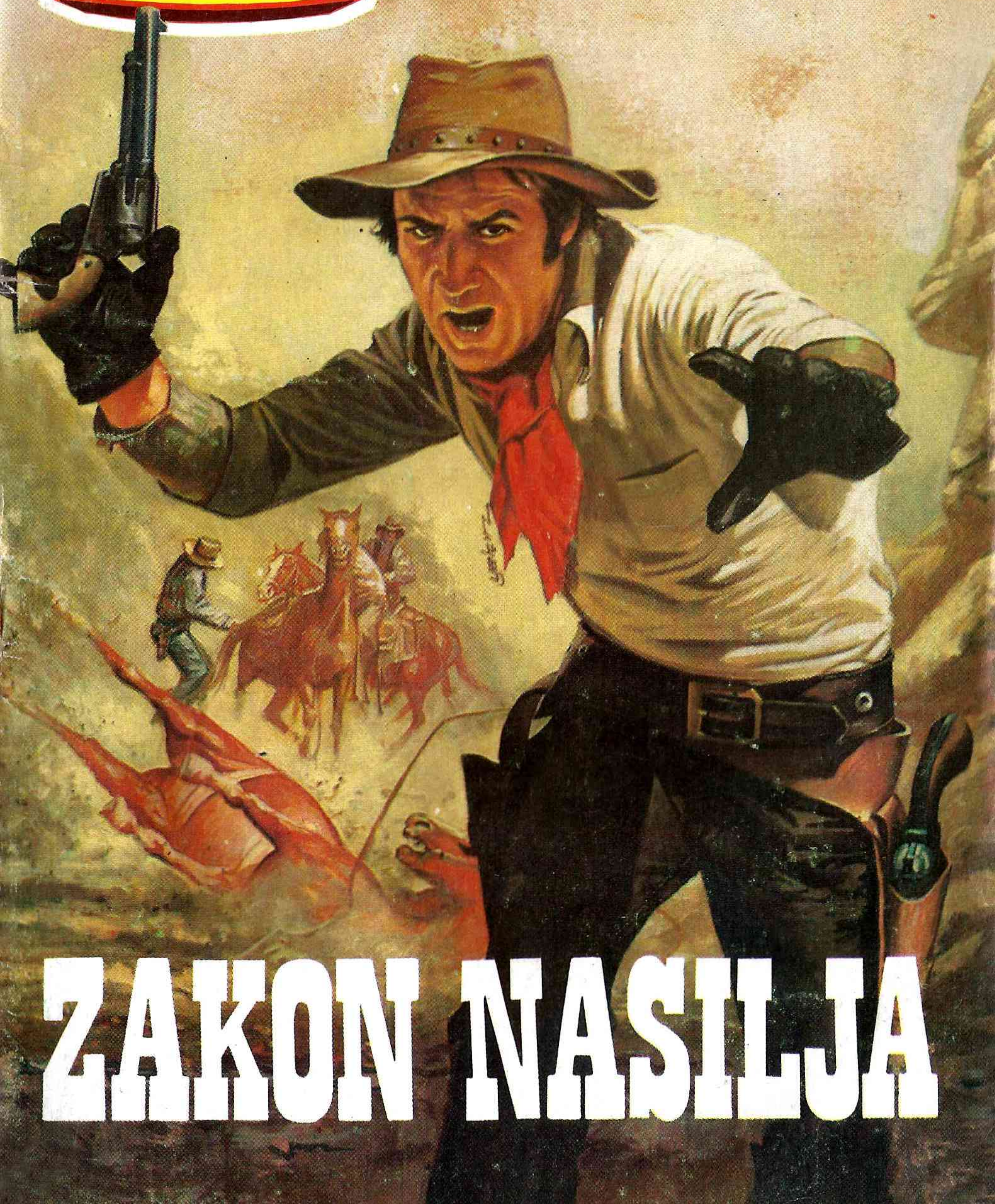

WESTERN ROMAN

LASO

cijena 50d broj 621

ZAKON NASILJA

Jane Mark

ZAKON NASILJA

Glavni i odgovorni urednik
MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač SOUR »Vjesnik« (predsjednik Poslovnog odbora **Vjekoslav Koprivnjak**) – RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. (direktor **Milan Bekić**) – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (direktor **Sead Saračević**)

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o, OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije »Romani i stripovi«: **prof. dr Adolf Dragičević**

Uređivački kolegij: **Ivica Bartolić** (graf. ur.), **Marcel Čukli** (»Laso«), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašićek**, **Ana Župan** (»Život«).

Redakcija: **Sonja Dunduš** (daktilograf), **Zdenka Jočić-Beck** (redaktor), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Ana Poldo-Hrastović** (novinar).

Tajništvo: **Sanja Popović** (tajnik), **Biserka Pupač** (poslovni tajnik).

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

LASO 621

JANE MARK: ZAKON NASILJA

Recenzija: **Božidar Stančić**

Copyright: **Josip Supić**

LASO 621 izlazi 6. 9. 1985.

I

Cisco je smotao cigaretu i pripalio je. Uvukao je dim i nasmiješio se. Zabavljala ga je žustri-
na kojom su se ljudi prepirali, no nije se želio uključiti u raspravu.

Uvjeravam vas, ljudi, da sam to čuo od nekog mudraca koji je, navodno, završio najviše škole. Vid mu je bio toliko slab da je morao nositi naočale s debelim staklima da bi uopće nešto vidio. To je sigurno zbog dugogodišnjeg čitanja – pjenio se Pedro, kojega su, zbog njegove debljine, zvali Gordo.*

– Pričaj ti to nekome drugom, a ne nama! Tebi je ionako tekila isprala mozak, pa više i ne znaš što govoriš – nasmejao se Mariano.

Gordo se narogušio i prijeteći odmjerio mladića.

– Što si time htio reći? – zamumljao je.

Mariano je shvatio da je vrag odnio šalu. Nestalo je osmijeha s njegova lica i zamijenio ga je prestrašeni izraz.

– Ne moraš se odmah ljutiti, Pedro. Samo sam se šalio – brzo je rekao, pokušavajući udobrovoljiti grdosiju.

* Debeli (španj.)

Gordo ga je još neko vrijeme sumnjičavo gledao, no na kraju je ipak odlučio da ne započinje svađu.

Za tebe bi bilo bolje da se ubuduće tako ne šališ – zaprijetio je.

– Neću više – uzbuđeno je promrmeljao Mariano, sretan što se ipak izvukao.

Gordo na njega više obraćao pažnju. Ponovo se zamislio i nastavio gdje ga je Mariano prekinuo.

– Tako načitan čovjek valjda ipak nekog vruga zna. Zato vam i prenosim što mi je rekao.

– Rekao si da je tvrdio da je Zemlja okrugla – začuđeno je rekao Jorge.

Gorostas je potvrdno kimnuo.

– Da, upravo tako. Okrugla kao jabuka.

– To naprosto ne može biti. Kada bi uistinu bilo tako, onda bi oni na drugoj strani Zemlje pali dolje – pobunio se Julio, kojemu se takva tvrdnja činila poput najobičnije gluposti, pa bila na i od samoga Gorda.

– To sam i ja mislio, no on me ipak uvjerio da je to nemo-

guće – gorljivo je nastavio Gordo.

– A što ti je rekao? – zanimalo je Julija, koji nije lako odustajao.

– To sam zaboravio, no to ionako nije važno.

– Možda bismo Cisca trebali pitati što misli o svemu tome. Uostalom, on jedini među nama zna čitati i pisati – reče Manuel.

Njegov prijedlog se svima učinio razuman, te su se okrenuli prema Ciscu, koji je dosad stajao po strani.

Cinilo se da čak ni Gordo nema ništa protiv toga, jer je i on, kao i svi ljudi na imanju Hermana Gonzalesa, cijenio toga hladnokrvnog muškarca koji je poput napete puške neprestano izazivao na opreznost.

Svi su pogledali Cisca, koji je i dalje mirno pušio kao da njihov razgovor i nije slušao.

– Što ti o svemu tome misliš? – upitao ga Manuel.

– Kako to da oni na drugoj strani Zemlje ne popadaju na glavu? – žučljivo je dodao Julio prije nego što je Cisco mogao išta reći.

– Tko tvrdi da baš mi nismo na toj suprotnoj strani? – upitao je Cisco.

Ljudi su se nasmijali njegovoj šali, iako su morali priznati da je to pitanje logično.

Dalji razgovor prekinuo je dolazak dvojice muškaraca. Jedan od njih je bio Herman Gonzales, a drugi José, predradnik na imanju. Obojica su izgledala zabrinuto.

Gonzales je bio prosijed i proćelav. Bio je na pragu šestog desetljeća života. Imao je tamnosi-

vo odijelo, što baš nije bilo uobičajeno za Meksikance. Taj običaj mu je ostao još iz vremena dok je bio trgovac u Tusconu, u Arizoni. Nije ga napustio čak ni onda kad je kupio hacijendu u Novom Meksiku.

José je bio petnaestak godina mlađi od njega. Bio je sitna rasta, no iz njega je izbijala neka čudna energija.

– Životinje su se uznemirile. Trebalo bi da još netko ode do stada i pomogne dvojici stražara – zabrinuto je rekao Gonzales.

– Najbolje bi bilo da odu Manuel i Pedro, gazda. Ionako je njihov red za sljedeće dežurstvo – rekao je José.

Da su ta dvojica i imala nešto protiv tog prijedloga, ne bi se usudila išta reći. Čak je i Gordo izbjegavao da se suprotstavi predradniku, koji je ponekad znao biti prilično neugodan.

Pažljivo su oslušnuli, i do ušiju im je dopro udaljeni lavež pasa.

– Možda je pse uznemirio neki kojot – Mariano je bojažljivo rekao svoje mišljenje.

Predradnik ga je ljutito odmjerio.

– Tebi bi ponekad bilo bolje da šutiš, jer onda djeluješ pametnije.

– Zašto to ne bi bila istina? – pobunio se mladić, skupivši hrabrost da se suprotstavi Joséu, no on mu se nije udostojio odgovoriti. Nije ga čak više ni pogledao.

Okrenuo se prema Gordu i Manuelu i rekao tonom koji nije dopuštao suprotstavljanje:

– Najbolje bi bilo da vas dvojica krenete što prije, jer možemo ostati još bez kojeg janjeta.

II

Prije nego što su dva muškarca mogla izvršiti njegovu zapovijed, iz tame se začuo topot kopita. Ljudi su se preplašeno trgli, i prije nego što su stigli reagirati do njih je u galopu dojahala skupina od najmanje dvadesetak konjanika. Svi su bili odjeveni u kaubojska odijela, a na glavama su imali stet-sone širokih oboda.

Jahače je predvodio postariji muškarac, otprilike Gonzalesovih godina, ali mnogo snažniji. On je jedini od svih konjanika bio gologlav, tako da mu je duga i gusta sijeda kosa kao griva vijorila na vjetru.

Odmah iza njega jahao je crnokosi mladić. Njegovo naročito lice bilo je iskrivljeno u ružnu grimasu. Oko struka mu je bio pričvršćen remen na kojemu su bile obješene korice sa dva revolvera, a u lijevoj ruci držao je vinčesterku. Čim su zaustavili konje, pušku je uhvatio drugom rukom i uperio je u Meksikance. Njegov primjer su slijedili ostali konjanici.

Herman Gonzales je probljedio kao krpa, a i ostali njegovi ljudi su slično reagirali. Jedino su Cisco i Gordo prijeteći promatrali došljake.

– Što sve ovo treba da znači?
– tiho je upitao Gonzales na prilično dobrom engleskom.

– Vjerojatno ti je jasno zbog čega smo došli, Gonzales. Dosta

sam te opominjao – odbrusio je sjedokosi muškarac.

– Nemate nikakva prava da to učinite.

– Prepusti meni da o tome odlučim. Svoje pravo uvijek nosim sa sobom – suho se nasmi-
jao čovjek i potapšao držak revolvera.

– Bit ću prisiljen žaliti se guverneru zbog takva ponašanja prema meni, Hayworthe.

– Što se mene tiče možeš pisati samom predsjedniku Sjedinjenih Država, no to će ti malo pomoći. Osim toga, našao sam da si se već žalio guverneru.

Gonzales nije ništa odgovorio, ali mu se na licu vidjelo iznenađenje. Nije, naime, shvaćao kako je njegov protivnik za to mogao saznati.

Mladić je potjerao konja malo naprijed, tako da se poravnao s Hayworthom.

– Što još čekamo, oče. Zašto već jedanput ne dovršimo s njima. To će biti najbolji primjer i drugim sličnim gnjidama – nestrpljivo je povikao.

Hayworth se okrenuo i ljutito ga ošinuo pogledom.

– Rekao sam ti da se ti u ovo ne miješaš, Nick.

Mladić je pocrvenio zbog očeva prijekora pred tolikim ljudima, ali je ipak zašutio. George Hayworth je bio vraški nezgodan kad bi se naljutio.

– Prekršit ću riječ i posljednji put ću te opomenuti, Gonzales. Dajem ti tjedan dana da se zauvijek izgubiš odavde – zaprijetio se George Hayworth.

– I to zajedno sa svojim ovcima – dodao je Nick, na što su se kauboји nasmiјali.

– Tjedan dana, Gonzales. Nakon toga ne odgovaram za sudbinu tvojih ljudi.

– Ni ovaca – brzo je dobacio Nick, što je još više oraspoložilo njihove ljude.

Kad je smijeh utihnuo, Hayworth je iz džepa izvadio kovanicu od jednog dolara i bacio je na pod.

– Da kojim slučajem ne bi rekao da sam prema tebi bio nepošten, želim ti pred svjedocima platiti odštetu.

Gonzales je zaškripao zubima od bijesa i povikao:

– Nosi se do vraga, prokleti lešinaru!

Činilo se da je ta uvreda napokon izbacila Georga Haywortha iz ravnoteže. Ljutito je opsovao, a zatim je natjerao konja na sirotog Gonzalesa. Životinja se propela i kopitima tako raspalila Meksikanca da je odletio dobra tri metra. Pao je kao pokošen na zemlju i više se nije uspravio.

Gordo se više nije mogao suzdržati. Hitro je izvukao iz korica veliki mornarički kolt i zapucao. Metak je promašio Georgea Haywortha, kojemu je bio namijenjen, ali je ipak pronašao cilj, jer se zario u prsa jednog kauboja. Čovjek je prestrašeno kriknuo i pao s konja.

Gordo je htio povući okidač i drugi put, ali za to više nije imao vremena. U sljedećem trenutku noć je prolomila strahovita pucnjava, jer su Hayworth i njegovi ljudi zapucali gotovo u isto vrijeme.

Gordovo tijelo se trzalo kao krpena lutka pod bezbrojnim mecima velikoga kalibra. Krv je curila iz desetak rana, no on se

još nije predavao. Posrćući je kleknuo na jedno koljeno, uzaludno pokušavajući uspraviti ruku u kojoj je držao revolver.

Odjeknuo je novi plotun i kolt mu je ispao iz ruke, a zatim se i sam stropoštao. Julija, koji je stajao do njega, također je pogodilo nekoliko metaka. Bio je mrtav prije nego što je pao na zemlju.

Meksikanci su bili preplašeni i više se nisu usudili oduprijeti nadmoćnijim protivnicima. Stajali su na mjestu kao ukopani, očekujući da svakog trenutka i njih snađe ista sudbina. To se ipak nije dogodilo.

Georgeu Hayworthu je očito bilo dosta ubijanja za tu večer, jer je podigao ruku i povikao:

– Prekinite paljbu! Ovo će ih vjerojatno naučiti pameti.

Kauboji su ga poslušali i spustili oružje, iako se na licima nekih jasno vidjelo da ne misle kao njihov gospodar. Najnezadovoljniji bio je ipak Nick.

– Zašto, do vraga, ne završimo jedanput zauvijek s tim štakorima, oče? Siguran sam da nam se neće tako brzo pružiti ovako povoljna prilika – mrzovoljno je rekao.

– Nismo ovamo došli ubijati, nego uvjeriti ih da nemaju nikakve šanse preživjeti u našem području – smirio ga je stari Hayworth.

Cisco se odvojio od grupe Meksikanaca i prišao gazdi koji je još ležao u nesvijesti. Sagnuo se pokušavajući ustanoviti o kakvoj je ozljedi riječ.

– Umjesto da ližeš rane tom starom psu, mogao bi nam se pridružiti. Dobro bih ti platio, a i kretao bi se u pravom društvu.

– rekao mu je George Hayworth.

Cisco ga je prijeteci odmjerio, ali nije ništa rekao.

– Na tebi se vidi da nisi jedan od tih prljavih žohara. Još nisam sreo nijednog plavookog Meksikanca – uključio se u razgovor i Nick.

Na Ciscu se doista nije vidjelo da je mješanac. Lice mu je bilo duguljasto, a oči tamnoplave. Jedino je njegova tamna kosa, koja se plavičasto presijavala, odavala da u njemu teče i meksikanska krv.

Cisco se uspravio i bijesno odbrusio:

– Moja majka je bila Meksikanka.

– Ali ti je otac bio Amerikanac, i to, kako sam čuo, čisti Jenki.

– Idi do vraga, gringo – bilo je sve što je prosiktao Cisco.

Nick je pokušao dohvatiti revolver, ali ga je otac spriječio. Uhvatio ga je za ruku i rekao:

– Za večeras je bilo dosta krvi, sine.

III

Ubrzo pošto su Hayworthovi ljudi odjahali i izgubili se u noći, Gonzales se osvijestio. Tiho je zaječao i pomakao se, a onda je otvorio oči. Prva osoba koju je ugledao bila je njegova jedinica Maria, koja je istrčala iz kuće čim je začula pucnjavu.

Ugledala je nepomično očevo tijelo i noge su joj se od straha odrezale. Njen očaj je potrajao dobrih pet minuta. U međuvremenu su napadači otišli.

– Što su ti napravili, oče? – Maria je zagrcala sva u suzama.

Unatoč bolovima koje je osjećao, otac se nasmiješio i pomilovao je po kosi.

– Čini se da nije ništa strašno, iako se osjećam kao da je preko mene prošlo krdo bizona.

Da bi potkrijepio svoje riječi, pokušao je ustati, što je i uspio uz djevojčinu i Ciscovu pomoć. Tijelo mu je bilo pošteno natučeno, no ipak je imao sreću u nesreći jer mu nijedna kost nije bila slomljena.

Kad je vidio da njegovu gazdi više nije potrebna pomoć, Cisco se pridružio Manuelu i Joséu koji su pokušavali odvući svoje mrtve drugove u kuću. To nije bilo teško s Julijem, ali s golemim Pedrom bila je druga stvar. Gordo je bio težak najmanje sto pedeset kilograma, a mrtav im se činio još teži.

– Zašto se mučite odvlačeći ga u kuću kad ćemo ga uskoro morati pokopati? – upitao je Cisco.

Manuel se uspravio i mrzovoljno promrmljao:

– Kad malo bolje promislim, moram priznati da imaš pravo. Sutra ujutro ćemo ih morati zakopati, prije nego što se na ovoj vrućini tijela počnu raspadati.

– Kako je gazdi? – upitao je José.

– Sav je natučen, ali nije ništa strašno. Ozdravit će za tjedan dana.

José ga je htio još nešto upitati, ali upravo tada su do njih dojahala dva ovčara koji su dotad stražarili kod stada. Jedan od njih se zvao Luis i tek je

kratko vrijeme bio na Gonzalesovu imanju.

Drugi se zvao Jantonio i bio je Ciscov najbolji prijatelj. Iako su njih dvojica bila potpuno različitih priroda, to ih nije sprečavalo da budu pravi prijatelji. Jantonio je bio romantična duša i čak pomalo plah, što se nipošto nije moglo reći za Cisca. On je bio staložen i hladnokrvan, rođeni vođa koji je navikao da ga svi slušaju. To je bio slučaj i s Joséom, iako je on bio predradnik.

Dva su muškarca zaustavila konje i žurno sjahala. Već na prvi pogled bilo im je jasno što se na hacijendi dogodilo.

— Hayworth? — bilo je sve što je rekao Jantonio.

Cisco je potvrdno kimnuo.

— Koliko ih je bilo?

— Dvadeset, a možda i više.

— Kojeg vraga su onda ova dvojica mislila postići?

— Htjeli su osvetiti gazdu.

— Zar su i njega ubili — preplašeno je upitao Luis.

— Nisu. Samo su ga pošteno udesili — mrko je odgovorio Manuel.

— Što ćemo sada? — panično će Luis.

— Gazda će o tome odlučiti.

IV

Drugog dana Herman Gonzales se osjećao malo bolje, iako ga je još svaka košćica vraški boljela. Nakon doručka je skupio ljude u velikom pred-soblju. Ponudio ih je pićem, a onda je rekao nakon kratkog okolišanja:

— Ovo je kraj, momci. Pošto su ubili Pedra i Julija, napokon su postigli svoj cilj.

— Ne mislite valjda sada sve napustiti, gazda? — začudio se José.

— Što mi drugo preostaje? Zar da čekamo da nas sve pobiju?

— Imate pravo. Ti prokleti kojoti su jučerašnjim postupkom dokazali da se nimalo ne šale — promrmljao je predradnik i potišteno spustio glavu.

— Što ćete napraviti sa stadom? — zanimao se Luis.

— Prodat ću ga, eto što ću učiniti — ljutito je zapraskao Gonzales, jer mu je takva odluka bila osobito teška.

Nakon niza godina ispunjenih mukotrpnim radom i odricanjem, stado se počelo povećavati, a sada je prisiljen prodati ga.

— Pa i sami znate da sad za to nije najpovoljnije vrijeme. Pričeka li još nekoliko mjeseci, postigli biste bolju cijenu.

— Zar misliš da gazda to ne zna? — José ga je nervozno prekinuo.

Gonzales se blago nasmiješio i pokušao smiriti predradnika.

— Smiri se, José. Luis samo pokušava pronaći izlaz iz ovog nemogućeg položaja.

Duboko je uzdahnuo i dodao:

— Na žalost, nema nikakvog drugog izlaza.

— Varate se, gazda — mirno je rekao Cisco.

Ljudi su ga iznenađeno pogledali. U Jantonijevu glasu se naslućivala pritajena nada kad ga je upitao:

— Kako to misliš, Cisco?

— Gazda nije jedini kojemu je Hayworth prijetio. Isto je rekao i svim drugim Meksikancima koji imaju imanja na tom području.

– Da, ili on ili onaj Harper, koji nije nimalo bolji od njega – Luis se složio sa Cisco.

– Kao da to nešto mijenja na stvari? – neraspoloženo je do-
bacio Manuel.

– Mijenja, i te kako mijenja – gotovo bezbrižno je odgovorio Cisco.

– Nemoj se šaliti, amigo. Dobro znaš da sada nije vrijeme za to – prekorio ga je Jantonio.

– U životu nisam bio ozbiljniji – uvjeravao ga je Cisco.

– Kako onda možeš tako nešto tvrditi? – prigovarao mu je prijatelj.

– Stvar je vrlo jednostavna. Potrebno je samo da se udruže svi ovčari. Pojedinačno ne mogu ništa učiniti, ali zajedno su jači.

– Gotovo trećina Meksikanaca je već pobjegla, a uskoro će to učiniti i ostali – gorko reče Gonzales.

– Udruženi, bili biste jači od Hayworthovih i Harperovih ubojica – nije odustajao Cisco.

– To je možda i točno, ali oni su bolje naoružani i vičniji su oružju – utučeno je rekao José.

– Pa to su sveiskusni revolv-
veraši. Polovica nas jedva da zna držati pušku u rukama – dodao je Gonzales.

– To je, doduše točno, ali za-
to postoji još jedan način da ih pobijedimo – Cisco nije odu-
stajao.

Ljudi su ga iznenađeno pogledali, očekujući da im objasni što misli. Mješancu se očito nije žurilo da to učini, jer je bez žurbe smotao cigaretu, a onda je pripalio.

– Reci već jedanput na što misliš? – požurivao ga Maria-

no, koji se malo oporavio od straha što ga je doživio pret-
hodnog dana.

– Pozvat ću u pomoć El Generala – odgovorio je Cisco i otpuhnuo dim.

– Pa on je desperado! – uzbuđeno je povikao Gonzales. – Kako mi možeš predložiti da se udružim s banditima. Osim toga, ne vjerujem da bi nam on htio pomoći.

– Baš njega briga za nas – gorko se nasmijao Luis. – Njemu je najvažniji novac, bez obzira odakle on dolazio.

– A poznato je da novac ne smrdi – rekao je svoje mišljenje i Mariano.

Cisco se nije ni osvrnuo na njihove upadice, jer je znao da o njima malo toga ovisi. Oni su bili samo najamni radnici i učinit će onako kako im gazda naredi.

– Zar mislite da su Hayworth i Harper nešto bolji od El Generala i njegovih ljudi? – jetko je upitao Gonzalesa.

Herman se nelagodno promeškoljio i promrmljao:

– Svakako, nisu. Pa to je i tebi jasno.

– Da, jasno mi je, ali sam to htio čuti i od vas.

– Ne shvaćam što si time htio postići, jer sam uvjeren da on ni prstom neće maknuti da bi promijenio našu sudbinu. Ljudi imaju pravo, jer je novac jedino što njega zanima, a mi ga baš nemamo previše.

– Možda ga uspijem nagovoriti da nam pomogne a da mu za to ne moramo platiti – zamišljeno je rekao Cisco.

Muškarci su uzbuđeno zagra-
jali, jer su im njegove riječi vra-

tile malo nade, no Gonzalesova ih je malo prizemljila.

— Ne znam zbog čega bi ovaj put napravio izuzetak? Zar misliš da se on uzbuđuje zbog naše sudbine?

— Zar i on nije Meksikanac kao i mi? — uzbuđeno je povikao Mariano i patetično nastavio: — Na kraju, krv nije voda!

Ovčari su se prezrivo nasmiјali, jer su ih Gonzalesove riječi otrijeznile.

— Gazda ima pravo, jer El Generala ne namjeravam »upecati« na rodoljubive osjećaje — složio se i Cisco s Gonzalesom.

— Što, do vraga, onda namjeravaš učiniti? — prasnuo je Manuel koji je počeo gubiti strpljenje.

Cijeli razgovor ga je podsjećao na igru mačke i miša.

— Neka to zasad ostane moja tajna. Da vam i otkrijem o čemu je stvar, to vam ne bi mnogo koristilo — odbrusio je Cisco.

Time je razgovor bio završen. José ih je podsjetio da ovce ne mogu biti toliko dugo bez zaštite. Mogla ih je napasti neka divlja zvijer, ili se moglo dogoditi još nešto mnogo gore.

Jedan po jedan izišli su iz kuće. Njihovi konji su već bili osedlani i oni su bez oklijevanja zajaһali. Požurili su prema pašnjacima na kojima su pasle ovce. Nakon pogibije Gorda i Julija imali su još manje vremena za odmaranje, jer su morali obavljati i njihov posao.

Cisco i Jantonio su malo zaostali za njima. Zamišljeno su promatrali jahače koji kao da su srasli sa svojim konjima. Jurili su u galopu, a konjske grive i njihove duge kose vijorile su se na vjetru. Bila je to savršena

slika. Boljih konjanika teško da je bilo. Od vakerosa i ovčara možda su još samo Komanči bili bolji jahači.

— Zar to uistinu namjeravaš učiniti, Cisco? — tiho je upitao Jantonio.

Mješanac nije ni pogledao prijatelja. Potvrdno je kimnuo jer je shvatio na što se odnosi njegovo pitanje.

— To mi se nimalo ne sviđa, jer ne sluti na dobro — nastavio je prijatelj.

— Što nam drugo preostaje? Zar možda prekriženih ruku čekati da nas Hayworth i njegove ubojice jednog po jednog poubijaju?

— Ne, svakako da to ne mislim.

— Pa što onda? — žučljivo je nastavio Cisco. — Možda još podvinuti rep i pobjeći.

Budući da Jantonio nije ništa rekao, Cisco je pomislio da se njegov prijatelj s njim složio.

— Čini mi se da si napokon shvatio da je El General jedina osoba koja nam može pomoći.

— Varaš se, Cisco, jer uopće ne mislim tako. Valjda ti je poznato da sila uvijek izaziva silu. Ako čak i uspiješ nagovoriti El Generala da nam pritekne u pomoć, sumnjam da će to dobro završiti.

— Uvijek si bio proklèti pesimist! — ljutito je povikao Cisco, jer su ga razljutile Jantonijeve riječi.

U dubini duše je znao da on ima pravo, no od dva zla traba-lo je izabrati manje.

Umjesto bilo kakva komentara, Jantonio je potjerao konja i pojurio za konjanicima. Mješanac je bijesnim pokretom u ve-

likom luku odbacio cigaretu i pljunuo.

— Umjesto da mi pomogne, on mi samo otežava — nezadovoljno je promrmljao u bradu.

V

— Čini mi se da tvoj prijatelj ima pravo. Treba izbjegavati nasilje, jer ono uvijek rađa novo nasilje — začuo je Cisco iz leđa ženski glas i iznenađeno se okrenuo.

Bila je to Maria. Prišla je tako tiho da je nije čuo. Upitao se koliko je čula od njihova razgovora.

— Ili, kao što je on rekao, sila uvijek izaziva silu.

— Sad si mi samo još ti trebao da mi soliš pamet — ljutito je odbrusio.

— To mi ne pada na pamet, no valjda, mogu reći što mislim!

— Ponekad je pametnije svoje mišljenje zadržati za sebe — mrzovoljno je odgovorio.

Priekorno ga je pogledala, ali nije nastavila prepirku. Shvatila je da mu nije bilo lako donijeti takvu odluku.

Osim toga, Maria je prema Cisco gajila skrovite osjećaje za koje nitko nije znao. Od prvog trenutka kad ga je ugledala, srce joj je brže zakucalo. Nije prošlo dugo od tada, a ona se zaljubila u njega svom žestinom prve djevojačke ljubavi.

Činilo se da Cisco to nije opazio. Ako i jest shvatio što ona prema njemu osjeća, to ničim nije pokazao. I dalje se prema njoj ponašao pristojno, ali istodobno prilično hladno i pomalo odbojno. To je činio prije svega zato što je znao da je Maria

Jantonijeva »tiha patnja«, pa nije želio prijatelja povrijediti. Jantonio mu se nekoliko puta povjerio i pred njim potpuno otvorio srce. Priznao mu je da je djevojci dao naslutiti što osjeća prema njoj, no ona bi razgovor uvijek preokrenula na šalu. »I za tebe i za mene je najbolje da ostanemo prijatelji« rekla bi mu u takvoj prilici, i za nju bi razgovor bio završen.

— Zar ćeš uistinu potražiti toga razbojnika? — razočarano je uzdahnula.

On je samo klimnuo, ne predajući posao. Upravo je u bisinge trpao zalihu hrane koju je namjeravao ponijeti sa sobom. Ako je želio pomoći Gonzalesu, onda nije smio gubiti ni trenutka. Očekivao ga je dalek put do skloništa u kojemu se skrivao El General sa svojim ljudima. Nije imao vremena za zastajkivanje u naseljima kraj kojih bi prolazio. Kada bi i uspio El Generala nagovoriti da im pomogne, morali bi se na Gonzalesovo imanje vratiti prije nego što bude prekasno. George Hayworth je zaprijetio da će se vratiti za sedam dana i Cisco ni trenutka nije sumnjao u to da neće održati svoje obećanje.

Kad je završio pripreme, okrenuo se prema Mariji i tek je tada pogledao. Njezine crne oči bile su sjajne i vlažne kao u srne, a bujne grudi su joj se od uzbuđenja brzo dizale i spuštale.

Iako nerado, morao je priznati da vraški lijepo izgleda. Da nije Jantonija, drukčije bismo mi razgovarali, pomislio je neraspoloženo.

Ona kao da je čitala njegove misli. Uхватила ga za ruku i prošaptala:

– Čuvaj se, Cisco!

– Hvala na savjetu, Maria. Dosad sam to prilično uspijevao, pa se nadam da će tako biti i ubuduće – suho je odgovorio.

Bio je ljutit, sam na sebe zbog svog grubog ponašanja, jer je znao da ona to baš ničim nije zaslužila. Zbog toga je to neka-ko nastojao popraviti.

– Ne moraš se brinuti. Vidjet ćemo se najkasnije za šest dana – dodao je malo ljubaznijim tonom.

Ona više nije ništa rekla. Prije nego što se uspio snaći, popela se na prste i poljubila ga u usta, a onda se okrenula i pojurila u kuću.

Kad se Cisco oporavio od iznenađenja, Marije više nije bilo. Prešao je prstom preko usta i promrmljao:

– Baš svašta! Da mi je netko rekao da ću ovo doživjeti, ne bih mu vjerovao!

VI

Unatoč njegovim namjerama da se ne zaustavlja dok ne prođe razbojnike, Cisco je to učinio već istog dana. Zastao je kad je u daljini ugledao veliki oblak dima.

– Pa to dolazi sa Sanchezova imanja – začuđeno je promrmljao. – To baš ne sluti na dobro.

Trenutak je oklijevao, a onda ipak osluči da ispita što se događa.

Juan Sanchez sa ženom i njihova tri sina živio je na omanjem posjedu. Njihovo stado je imalo samo pedesetak ovaca,

tako da su jedva vezivali kraj s krajem. No oni su bili skromni ljudi i zadovoljavali su se onim što su imali.

Njihovo imanje je graničilo s rančem Henryja Harpera, a on nije bio nimalo ugodan susjed. Nekoliko je puta predlagao Sanchezu da mu proda zemlju, no tvrdoglavi Meksikanac nije htio ni čuti. Harper mu je ponudio smiješno malu svotu, no da je bila i mnogo veća, Sanchez ne bi pristao.

Nakon desetak minuta Cisco je shvatio da su se njegove crne slutnje obistinile. Na mjestu gdje je nekada bila drvena kuća, sad je bilo zgarište iz kojega je sukljao gust, crni dim. Obori su bili razrušeni, a svuda su ležale ubijene ovce.

Na sredini dvorišta sjedila je žena. Bila je sklupčana i ritmički se njihala naprijed, nazad. Iz njezinih usta nije izlazio nikakav zvuk. Morala je čuti topot Ciscova konja, no nije podigla glavu.

Cisco je sjahao i prišao joj. Tek tada je začuo tiho, neizmjereno bolno jecanje.

– Dobar dan – pozdravio je, iako mu se taj pozdrav učinio neprikladan.

Ona ga nije ni pogledala. Uхватио ju je za rame i lagano prodrmao. Podigla je glavu. U njezinim je očima mogao pročitati užas.

– Ne morate se bojati, senjora Sanchez. Ja vam neću nauditi.

– Odlazi, ubojico! – viknula je i pokušala ga ogrepsti noktima po licu, no on se spretno izmakao.

Ponovo je pružila ruke, ali ju je on tada uhvatio za ruku.

— Vрати mi mog muža i sinove, krvopijo! — panično je povikala.

Cisco je shvatio da je žena izbezumljena zbog proživjelih strahota.

Ne bih se čudio da je poslije svega poludjela, pomislio je, a onda ju je lagano pljusnuo. Nadao se da će je to vratiti svijesti.

Ta grubost je ipak bila korisna. Žena se prenula kao da se budi iz dubokog sna. U njezinim očima se pojavio strah.

— Gdje su Juan i vaši sinovi? — upitao ju je.

— Tko ste vi? — prestrašeno je prošaptala.

— Cisco Turner, Juanov prijatelj. Nadam se da ste me prepoznali.

— Da, da, Cisco — promrm-ljala je.

Cisco je shvatio da će s njom morati imati strpljenja. — Gdje su Juan? — ponovio je pitanje.

— Juan... Juan je tamo. Pablo i Angelo također — promucala je i pokazala na zgarište.

Ponovo je briznula u plač.

Cisco ju je pustio da se isplače, jer je znao da će joj to pomoći. I doista, nakon desetak minuta obrisala je suze i promucala:

— Ubili su ih. Ubili su sve što sam imala.

— Tko je to učinio? — upitao je Cisco, iako je naslućivao odgovor.

— Harper i njegovi ljudi, prokleti bili zauvijek — zaridala je žena. — Napali su nas iznenađeno, tako da se nismo stigli ni braniti. Sve se brzo dogodilo kao u ružnom snu. Šćepali su

Juana i momke, a onda zapalili kuću. Ja sam morala sve to gledati.

— Što su im učinili?

Žena se više nije mogla kontrolirati. Njezina uska ramena podrhtavala su od plača. Suze su je gušile, ali joj iz usta nije izlazio nikakav zvuk.

— Što su im, do vraga, učinili? — ljutito je ponovio Cisco, dok mu je srce tuklo kao sumanuto.

Umjesto odgovora, ona je pokazala na zgarište kuće. Pred očima joj se ponovo odvrtila slika užasnog prizora kojemu je morala prisustvovati kad su joj muža i sinove bacili u oganj, a onda se onesvijestila.

VII

Metak je prozviždao kraj Ciscove glave, no on se nije ni pomakao. Njegov se konj preplašio i htio propeti, ali je on snažno povukao uzde i životinja se smirila.

— Ne pucajte! Ja sam El Generalov prijatelj! — povikao je.

Njegove su riječi ostavile dojam na skrivenog strijelca, jer više nije zapucao.

— Sjaši — naredio je glas koji je dopirao iza neke velike stijene sa Ciscove desne strane.

Mješanac ga je poslušao.

— Sada podigni ruke u zrak, ali polako, senjor. Ionako ti se više nikamo ne žuri, a ja bih mogao postati nervozan — nacerio se napadač.

Cisco je učinio kao što mu je bilo zapovjedbno, ništa ne govoreći.

Iz zaklona su tada izišla dvojica muškaraca. Bili su odjeveni

u široku bijelu odjeću kakvu nose meksički seljaci. Na glavama su imali široka sombrera, a preko prsiju su svezali dva redenika.

— Da vidimo kakvu smo to ptičicu uhvatili, Valentino — rekao je niži napadač.

— Sudeći po njegovu izgledu ne bi se baš moglo reći da ćemo od njega imati neke koristi — neraspoloženo je primijetio Valentino.

— Imaš pravo, jer mu je perje prilično otrcano — rekao je prvi razbojnik i glasno se nasmijsao svojoj dosjetki.

— Baš bih želio vidjeti kako biste izgledali nakon četiri dana neprekidne jurnjave, ljutito je pomislio Cisco, no umjesto toga je rekao:

— Sada kad ste se napričali, mogli biste me odvesti do El Generala.

To je rekao odlučnim glasom, iako baš nije bio pretjerano siguran da su ta dvojica razbojnika pripadala njegovoj bandi. Da nije bilo tako, znao je da mu više ne bi bilo spasa.

— Polako, amigo! Ne možeš tek tako doći do našeg vođe. Zar misliš da on ima toliko vremena da ga može trošiti na sitne ribice kao što si ti? — zarežao je Valentino.

— Rekao sam vam da smo bolji prijatelji nego da smo rođena braća. Ne želite valjda na vrat navući njegov gnjev?

— Možda ima pravo, Valentino. Možeš zamisliti što bi nam El General učinio kada bismo ubili ovoga bijednika a da se ustanovi da je ipak bio njegov prijatelj — bojažljivo je primijetio drugi bandit.

— Imaš pravo, Alfonso, iako mi se čini da nas momak vuče za nos. U svoje trideset i četiri godine nisam vidio Meksikanca s tako plavim očima — sumnjičavo je rekao Valentino.

— I meni izgleda kao neki prokleti gringo, no uskoro ćemo saznati istinu. Vjerojatno ti je jasno da se nećeš dobro provesti ako ustanovimo da si nas želio nadmudriti? — zaprijetio je Alfonso.

Cisco je samo potvrdno kimnuo. Banditi su mu oduzeli revolver i pušku, a onda su iz zaklona doveli svoje konje. Uzjahali su, a zatim su sva trojica krenula prema jugu. Alfonso je jahao na čelu male povorke, a Cisco odmah za njim. Valentino je, zbog opreza, ostao na začelju. Iako su ga razoružali, stranac mu je još djelovao opasno.

VIII

Razbojnički logor je bio smješten na skrivenom i teško pristupačnome mjestu, tako da su banditi vrlo lako mogli odoljeti napadu mnogo jačeg neprijatelja.

Cisca su odmah sproveli do vođe. Iako je od njihova susreta prošlo gotovo petnaest godina, El General je odmah prepoznao mješanca.

— Cisco! — radosno je povikao i potrčao mu u susret.

Srdačno su se zagrlili, a onda se desperado trijumfalno nasmijsao i rekao:

— Slutio sam da ćeš nam se prije ili poslije pridružiti, jer za tebe, baš kao i za mene, nije miran život.

Mješanac je odmahnuo glavom.

– Varaš se, Pancho. Nisam te zbog toga posjetio.

Razbojnik se iznenadeno trgao.

– Zašto si onda došao? Nisi valjda htio samo obnoviti uspomene iz djetinjstva?

– Imaš pravo, Pancho.

Kad su se posljednji put vidjeli, bili su navršili tek petnaestu godinu. Zajedno su odrasli u Sonori, gdje se Ciscov otac sakrio jer su ga u Austinu optužili za neko razbojstvo koje, navodno nikad nije učinio, ili se barem tako zaklinjao. Kada su se zamomčili, Cisco je otišao u Sjedinjene Države, u Novi Meksiko, u nadi da će se tamo obogatiti i pronaći sreću, dok je Pancho stupio u vojsku, gdje je proveo nekoliko godina dok mu nije dozlogrdila stroga disciplina i male plaće koje su neredovito stizale. Nakon jednog sukoba s grupom bandita, umjesto da ih progoni on im se pridružio. Uskoro se istakao hrabrošću, a budući da je imao urođeni smisao za organizaciju, njegov ugled među razbojnicima je sve više rastao. Nije proteklo mnogo vremena i on je postao njihov vođa. Nazvali su ga El General, iako je u vojsci bio najobičniji kaplar.

– Potrebna mi je tvoja pomoć – dodao je Cisco, jer El General nije ništa govorio.

Pažljivo ga je promatrao, čekajući da mu objasni razlog svojega dolaska.

– Trebaš novca, zlata? – upitao ga na kraju.

– Ništa od toga, Pancho. Potrebni ste mi ti i tvoji ljudi.

– Moji ljudi? Da se možda ne želiš nekome osvetiti?

Cisco mu je ponovo morao reći da nema pravo.

– Suprotno od toga, želio bih obraniti neke ljude od napadača.

– Čini mi se da si izgubio ono malo soli što si imao u glavi otkad te nisam vidio kad nešto tako možeš tražiti od mene.

Cisco nije mogao prikriti razočaranje. Lice mu se odužilo u mrzovoljnu grimasu. Uzdahnuo je i ustao.

– Čini mi se da sam uzalud došao ovamo.

Bandit se nasmijao, a onda je ustao i potapšao ga po ramenu.

– Hajde, samo sam se šalio. Ne moraš se odmah vrijeđati. Bolje bi bilo da pređeš na stvar i kažeš što te muči.

Mješanac ga je nepovjerljivo pogledao. Nije bio siguran da li El General govori ozbiljno ili se šali.

– Učinit ću sve što je u mojoj moći da ti pomognem – uvjerravao ga je El General. – Ne moraš odmah praviti tako kisele grimase kao da ti je netko povalio sestru.

Razbojnik je ponovo sjeo, a to je pomalo oklijevajući učinio i Cisco. Još se kratko vrijeme dvoumio, a onda je uzdahnuo i rekao:

– Rančeri su povelili otvoreni rat protiv ovčara s druge strane granice. Čovjek za koga radim također je dobio rok kad mora napustiti svoje imanje. U suprotnome, zna se što ga čeka. Dok sam dolazio ovamo, uvjerrio sam se da se ne šale. Ubili su starog Sancheza i njegove sinove.

– Što? Ubili su Juana? – zaprepastio se razbojnik.

– Njega i sinove bacili su žive u vatru. Ženu mu nisu ubili vjerojatno zato da bi o svemu mogla pričati. Sirotica, gotovo je poludjela od žalosti.

Ciscu je tek tada doprlo do mozga da je El General spomenuo Sanchezovo ime.

– Da ga nisi poznavao? – iznenađeno je upitao.

Razbojnik je zamišljeno kimnuo i procijedio:

– Nekoliko smo se puta sklonili kod njega kad smo prešli Rio Grande.

Mješanca je iznenadilo to poznanstvo, no uspio se kontrolirati, tako da mu se na licu nije opazila nikakva promjena. U krajnjem slučaju to je bila samo voda na njegov mlin. Ponadao se da će se El General željeti osvetiti ubojicama svog čovjeka.

– Još jedan razlog više da mi pomogneš da se osvetimo tim napuhanim gringosima! – gorljivo je rekao Cisco.

Desperado se prezrivo nasmejao.

– Zar misliš da mi je stalo do toga golaća čiji život ionako nije ništa vrijedio. Osim toga – dodao je, a u očima mu je bljesnuo lukavi izraz – osim toga, zat tvoj otac nije bio gringo?

– To nema mnogo veze, jer sam odrastao u Meksiku i osjećam se Meksikancem. Na kraju, zar me nije rodila Meksikanka?

– U redu, u redu, amigo. Ne moraš se odmah uzbuđivati. Da sam na tvome mjestu, čuvao bih žuč za starost, ako ćeš je uopće doživjeti – brzo je rekao

El General i prasnuo u smijeh.

– Poštedi me svojeg humora, Pancho. Vjerojatno i sam znaš da mi se nikad nije svidao. Umjesto toga reci mi želiš li mi pomoći! – gubeći živce povikao je Cisco.

– Smiri se, amigo. Ti me očito ne slušaš, no to je samo tvoj problem. Možda ćeš se jednog dana sjetiti mojih riječi – veselo je dodao desperado, a onda je shvatio da je pretjerao jer se mješanac počeo ozbiljno ljutiti.

Naglo se uozbiljio i rekao:

– Pomoći ću ti samo zato što si mi kao brat, inače bih one ušljivce pustio da se koprcaju kako znaju i umiju. Bolju sudbinu ionako nisu zaslužili.

Cisca su bolno pogodile njegove riječi, ali više se nije želio prepirati s vođom razbojnika. Najvažnije mu je bilo da mu pomogne, a motivi zbog kojih je to kanio učiniti nisu ga zanimali.

– Hvala ti, Pancho. Možda ću ti se moći jednog dana odužiti.

– Sumnjam, no svejedno više volim da meni drugi duguju nego ja njima – zamišljeno je rekao El General.

– Pripalio je cigaretu i upitao ga:

– Kada bismo po tvome trebali krenuti?

– Odmah – bez razmišljanja je odgovorio Cisco.

– Kako to misliš odmah? – iznenadio se El General.

– Ako mi želiš pomoći, onda to moraš učiniti odmah. Bojim se da je i sada već prekasno.

– Prekasno za što?

— George Hayworth je obećao gazdi da će ga posjetiti za sedam dana. Četiri dana sam izgubio dok sam te našao, što znači da su nam preostala samo dva dana od njegova dolaska — zabrinuto je rekao Cisco.

— U redu, ako baš tako želiš, naredit ću ljudima da se pripreme za put — neraspoloženo je procijedio El General, a onda se osmijeh vratio na njegovo lice.

— Ne moraš više brinuti, priredit ćemo tim gringosima tako vruću dobrodošlicu da će je pamtiti cijelog života!

IX

El General je održao svoju riječ. Za nepuna pola sata razbojničko je naselje opustjelo. Ljudi su jahali u redovima po dvojica, tako da se dugačka kolona rastegla pedesetak metara. Cisco je procijenio da je bilo najmanje tridesetak bandita.

S njima se već nešto može početi, zadovoljno je pomislio.

Jahao je odmah do El Generala, no nijedan od njih dvojice nije bio raspoložen za razgovor. Svatko je bio zadubljen u vlastite misli o kojima nisu željeli razgovarati.

Kad su prešli Rio Grande, El General je dao znak da potjeraju konje. Cisco ga je iznenađeno pogledao, jer mu se učinilo da se i njegovu prijatelju odjednom počelo žuriti da što prije stignu na Gonzalesovo imanje.

Onamo su dojahali tek u predvečerje drugoga dana. Iako još nije bio istekao rok koji je postavio George Hayworth, Cis-

co je strahovao da će podli rančer napasti ranije.

Kad je ugledao neoštećene zgrade na hacijendi, odahnuo je s olakšanjem.

Čini se kao da ti je osobito drago što smo stigli — reče El General.

— Dobro si opazio, jer mi je drago da Hayworth još nije napao.

— Možda to neće ni učiniti — sumnjičavo je rekao njegov prijatelj kojemu se nimalo nije sviđela pomisao da je uzalud prevalio toliki put. Namrštio se, a onda se njegovo lice iznenada razvedrilo.

— U tom slučaju, mi ćemo napasti njega — raspoloženo je dodao.

— Ne moraš zbog toga strahovati. Rančeri samo što nas nisu napali. To će učiniti najkasnije sutra.

— Vidjet ćemo — neodređeno je promrmljao El General, a onda je njihov razgovor bio prekinut. Iz kuće je istrčala neka žena i pojurila im u susret.

Dotrčala je do mješanca i sva razdragana povikala:

— Cisco, ipak si se vratio!

— Kako si u to uopće mogla posumnjati, Maria? — naoko se začudio mješanac, dok su mu se oči krijesile.

— Mislila sam... da se možda nećeš vratiti — zbunjeno je prošaptala.

— Ne shvaćam kako ti je tako nešto moglo pasti na pamet?

— Ne bih ti zamjerila da si to učinio. Hayworth i one njegove ubojice samo što nisu stigli.

— Ne moraš zbog toga razbijati glavu, jer smo pripremili

dostojan odbor za doček – nasmijsao se Cisco.

– Nedostaje samo još limena glazba – promumljao je El General, i djevojka ga je tek tada pogledala.

Cisco se nelagodno promeškoltio, jer je u njezinim očima pročitao da joj se brkati neznana – nije svidio već na prvi pogled.

– Ovo je moj prijatelj Panchito, poznatiji pod nadimkom El General. On će nam pomoći da se suprostavimo rančerima – Cisco joj je brzo objasnio, a onda ju je upoznao s banditom.

– Senjorita Maria Gonzales je kćerka mogega gazde.

– Drago mi je da sam vas upoznao, ljepotice – zaroktao je El General, trudeći se da mu glas zvuči što ljubaznije.

– Čini mi se da je zadovoljstvo obostrano – odgovorila je djevojka i ljupko se naklonila, iako joj se na licu moglo vidjeti da tako ne misli.

Priekorno je pogledala mješanca i rekla:

– Žao mi je što više neću moći uživati u tako ugodnom društvu. Moram pomoći majci pripremati hranu.

Cisco je osjetio žalac u njezinim riječima, no to ga nije odviše pogodilo. Kimnuo joj je i ona je odlepršala i nestala u kući.

– Sada mi je jasno zbog čega si se žurio, amigo. Kada bi mene kojim slučajem čekala ovakva ljepotica, i ja bih jedva čekao da joj mogu podići suknju

– nacerio se El General i prasnulo u grohotan smijeh.

Cisco se nezadovoljno namrštitio, no nije se potrudio da ga pokuša uvjeriti da nema pravo.

Za to uostalom nije ni imao vremena, jer su im u međuvremenu prišli Herman Gonzales, José i Jantonio. Vlasnik hacijende je sav blistao od zadovoljstva, dok se za predradnika i Jantonija to baš nije moglo reći.

– Stigli ste u posljednji trenutak, jer oni prokleti gringos samo što nas nisu napali – uzbuđeno je rekao Gonzales.

– Sada više ne morate strahovati, jer ćemo im pokazati da su se namjerili na tvrd zaloga – bahato je odgovorio El General.

– Gonzalesove oči su zasjale od uzbuđenja. Pružio je ruku banditu i srdačno se rukovao s njim.

– O vama sam toliko toga čuo. Drago mi je da vas napokon mogu upoznati.

– Da niste možda malo preuranili s hvalospjevima, gazda – mrzovoljno je rekao José, ali je naglo zašutio kada ga je vođa razbojnika prijeteći odmjerio.

Jantonio nije ništa govorio, no Cisco ga je i previše dobro poznavao a da ne bi znao što misli.

– S koliko ljudi raspolazete? – zanimalo je El Generala.

– Budući da su ubijena dvojica momaka, preostala smo samo petorica – potišteno je rekao Gonzales.

– Sami se očito ne biste mogli dulje vrijeme odupirati napadu. Koliko sam čuo, ta dvojica rančera imaju na platnom popisu mnogobrojne plaćene revolveraše – rekao je El General i lukavo se nasmiješio.

– Točno ste obaviješteni. Ne znam što bih učinio da niste došli. Bojim se da ću vam se teško

moći odužiti za pomoć koju ćete nam pružiti.

Bandit je odmahnuo rukom.

— Nećemo sad o tome. Vjerojatno će vam se pružiti prilika kad i vi budete mogli nešto za mene učiniti.

— Bez brige, gazda. Sve ćete to platiti debelim kamatama — neraspoloženo je dobacio José.

El General ga je mrko pogledao i prosiktao:

— Mogao bi malo skratiti jezik, momče, prije nego što to netko drugi ne učini.

— Hvala na savjetu — odbrusio je José i odjurio prema kući.

— Nemojte se na njega osvrnati. Jose je inače vrlo dobar i pouzdan radnik. Jednostavno ne znam koji mu je vrug danas. Više ga ne mogu prepoznati — preplašeno je zavapio Gonzales, bojeći se da će se moćni razbojnički vođa naljutiti i uskratiti mu zaštitu.

— U njegovu je interesu da malo pripazi što govori — mrzovoljno je rekao El General, a zatim je krenuo prema oboru kod kojeg su se smjestili njegovi ljudi. Gonzales ga je u stopu pratio nastojeći ga pošto-poto oraspoločiti.

Kada su ostali sami, Cisco je upitno pogledao prijatelja.

— Tebi kao da sve ovo nije po volji?

— Kako si to pogodio? — Jantonio se nasmijao posprdno.

— Zar ne shvaćaš da nam ništa drugo ne preostaje?

— Kao da ćeš na ovakav način nešto riješiti — neraspoloženo je odbrusio Jantonio.

— Zar bi bilo bolje da smo mirno dočekali da nas iskasape Hayworthovi revolveraši? Trebao si vidjeti na što je ličilo Sanchezovo imanje nakon Harperova napada — s gorčinom u glasu rekao je mješanac.

— Kao da su taj Gonzales i njegovi banditi nešto bolji od njih!

— Priznajem da nisu, no na svu sreću oni se bore na našoj strani.

— Baš me zanima dokle će to tako biti. Nemoj zaboraviti da svaka priča ima i svoju drugu stranu — upozorio ga Jantonio.

X

Hayworth je uistinu održao svoju »riječ«, jer se drugoga dana pojavio na Gonzalesovu imanju. Jahao je na čelu skupine od najmanje četrdesetak konjanika. Odmah do njega jahao je neki krupni muškarac, čije je lice bilo uokruženo gustom crnom bradom. To je bio Henry Harper, čije je imanje bilo samo nešto manje od Hayworthova.

Ta dvojica rančera bili su najbogatiji ljudi u cijeloj oblasti. Otkad su se pojavili u tom kraju prije dvadesetak godina, njihovi posjedi su rasli kao tijesto s kvasom. Nisu birali načine kako da dođu do cilja. Njihova stada goveda polako ali sigurno su otjerala ovce s pašnjaka sa škrtom travom. Ovčari, koji su bili većinom Meksikanci, pokušali su im se oduprijeti, no njihov otpor je unaprijed bio osuđen na propast. Razjedinjeni i slabo naoružani nisu imali nikakve nade u borbi protiv okrutnih revolveraša koji su za

dvojicu rančera obavljali najprljavije poslove.

— Da stvar bude još gora, potkupljivi vladini činovnici zažmurili su često na oba oka tako da više nitko nije bio siguran od samovolje rančera.

Tajna njihova uspjeha bila je u tome što su uvijek bili jedinstveni, tako da se njihovim združenim snagama nitko nije mogao oduprijeti. Tako su i u obračun protiv Gonzalesa krenuli zajedno.

Odmah iza Georgea Haywortha jahao je njegov sin Nick, koji je izgarao od želje da se što prije obračuna s Gonzalesom. Prema njemu je osjećao duboku mržnju još od vremena kad ga je Gonzales najurio pri bezuspješnu pokušaju da osvoji Mariju koja je mladiću zapela za oko.

Nick mu se već i prije želio osvetiti, ali ga je otac nekako uspijevao zadržati na uzdi. Sad mu se napokon pružila prilika da ostvari ono što je već dugo priželjkivao.

— Platit će mi za poniženje koje sam morao pretrpjeti — prosiktao je mladić sebi u bradu.

Stari rančer ga je čuo. Okrenuo se i upozorio ga:

— Samo bez gluposti, Nick! Ne bih želio da ti se nešto dogodi, stoga ostavi momcima da se obračunaju s tim golaćima.

— Bez brige, oče! — promrm-ljao je mladić, iako tako nije mislio. Jedva je čekao da »toj prljavoj Meksikanki« pokaže tko je Nick Hayworth.

Kad su bili stotinjak metara udaljeni od zgrada hacijende,

George Hayworth je podigao ruku i konjanici su je zaustavili. Podijelili su se u dvije skupine. Jednu je predvodio Harper, a drugu George Hayworth. Harperova skupina obišla je u širokom luku hacijendu, a onda je Nick potjerao konja. Iako je prethodno dogovoreno da će obje skupine kauboja istodobno napasti, mladić više nije želio čekati. Jurnuo je prema niskoj prizemnici u kojoj su živjeli Gonzales i njegova kći.

George Hayworth je bijesno opsovao jer je mladićeva nesmotrenost poremetila njegov brižljivo pripremljeni plan. Ništa mu nije preostalo nego da i on podbode pastuha.

— Za mnom, ljudi! — povikao je i zemlja je zatutnjala pod brojnim kopitima.

Stari rančer se nadao da je Harper imao dovoljno vremena da sa svojim momcima stigne do koliba u kojima su bili najamni radnici na hacijendi, jer mu se nimalo nije svidjela pomisao da na njima ostane cijeli teret sukoba. Malo ga je umirali pomisao da Gonzales ima samo nekoliko ovčara koji nisu bili ozbiljnija prijetnja njegovim ljudima.

— Ipak su oni u zaklonu, dok smo mi na otvorenome — nezadovoljno je promrm-ljao.

Činilo se da je njegova bojazan ipak suvišna, jer je Harperova grupa u tom trenutku stigla do prvih koliba. Iz njih nije dolazio nikakav zvuk i činilo se kao da su napuštene.

— Zapalite te straćare, momci! To će ih sigurno natjerati da napuste brlog — oduševljeno je

povikao Thomas Sullivan, pred-radnik ranča Henryja Harpera.

Na licu mu je zatitrao okrutan osmijeh. Nije bio svjestan da su mu to bile posljednje riječi.

XI

Cisco je pričekao dok se napadči nisu približili na samo dvadesetak metara, a onda je pritisnuo okidač vinčesterke. Odjeknuo je pucanj i mladić koji je bio na čelu protivničke kolone raširio je ruke i srušio se s konja u prašinu.

Odmah zatim zapucali su Gonzales i trojica njegovih ljudi. Udaljenost je bila premala da bi mogli promašiti. Prije nego što su se njihovi protivnici uspjeli snaći, odjeknuo je i drugi plotun. Još je nekoliko napadača životima platilo svoju nesmotrenost, no mjesto da ih to pokoleba, još više je povećalo njihov bijes. Primirili su uznemirene konje i pojurili prema kući, izgarajući od želje da što prije osвете smrt svojih prijatelja.

U tom trenutku se dogodilo nešto što su najmanje očekivali. Iz potkrovlja prizemnice zapucala je polovica El Generalovih ljudi koje je on tamo razmjestio. Među Hayworthovim revolverašima je nastala pometnja. Shvatili su da su nadmudreni, jer umjesto s nekoliko branilaca, suočili su se s mnogo dobro naoružanih boraca. Uzalud ih je rančer nastojao natjerati u napad. Oni ga više nisu slušali. Jedino o čemu su razmišljali bilo je kako da iz svega toga izvuku živu glavu.

Istodobno su slično iznenađenje doživjeli i Harperovi ljudi. El General je povikao: – Pali!

Razbojnici su to jedva dočekali. Njihov vođa je naciljao u Sullivana. Dobro odmjerenim pogotkom zauvijek ga je ušutkao, a onda je potražio novu žrtvu.

Nakon početnog plotuna paljba se pretvorila u pojedinačne pucnjave, no njezin učinak nije zbog toga bio ništa manji. Napadači su također otvorili vatru, ali su vrlo brzo shvatili da su uletjeli u zamku i da ne mogu nauditi skrivenim braniocima ranča. Nisu dugo kolebali. Okrenuli su konje i pojurili prema mjestu odakle su došli.

Kada su bili izvan dometa oružja svojih protivnika, Harper ih je uspio zaustaviti na jedvite jade. Bio je ljut kao puma, jer je dopustio da tako olako uleti u zamku koju su im branio pripremili. Njegov bijes je još više porastao kad je shvatio da je za nepune dvije minute ostao bez polovice svojih najboljih revolveraša.

Uskoro su im se pridružili Haywort i njegovi ljudi. Djelovali su potišteno kao pokisli miševi, što i nije bilo čudno s obzirom na to da njihove žrtve nisu bile manje.

Posljednji je dojahao George Haywort. Lice mu je bilo blijedo kao krpa. Donja usnica mu je podrhtavala, te je izgledao kao da će svakog trenutka briznuti u plač.

Cim ga je ugledao, Harper je prema njemu potjerao konja.

– U lijepu si nas kašu uvalio – ljutito je prosiktao.

Haywort ga nije ni pogledao.

– Mogao si mi reći da će nas dočekati brojni odbor za doček.

Haywort je bezvoljno slegao ramenima.

– Misliš li da sam to znao?
– bilo je sve što je rekao.

– Svakako si trebao znati. Na kraju, zar nisi sve to ti smislilo?

Odakle sam mogao i pomisliti da će nas umjesto nekoliko slabo naoružanih i bosonogih Meksikanaca u zasjedi dočekati toliko branilaca.

– Nemoj se izmotavati, George, jer i sam znaš da si pogriješio. Zahvaljujući tvojoj brzopletosti, ostao sam bez svojih najboljih ljudi – praskao je Harper.

Bio je toliko ljut da nije opazio da revolveraši pažljivo slušaju njihovu prepirku.

– Kao da su moji gubici manji – gorko se osmjehnuo Hayworth.

– Za to me najmanje briga, jer si za sve sam kriv. Ne bih te više želio opominjati, George. Uvjeravam te da ćeš mi gadno platiti ako se ponovi nešto slično – zaprijetio je Harper.

– Ne moraš mi prijetiti, Henry, jer sam već skupo platio.

– Kako to misliš – začuđeno je upitao Harper, jer nije shvaćao što njegov sugovornik htio reći.

Hayworth je ponovo oborio glavu, a glas mu je zadrhtao kad je rekao:

– Ti gadovi su mi ubili sina. Nick je poginuo odmah na početku sukoba.

XII

Vijest o tome kako se Gonzales uspješno suprotstavio dvojici moćnih rančera proširila se cijelim krajem brzinom prerijskog požara. Ljudi koji su potpuno izgubili nadu da bi se nešto moglo promijeniti, ponovo su živnuli. O samom sukobu su se već raspredale prave legende. Svatko je priči koju je čuo nešto dodao, tako da je na kraju ispalo da su u sukobu poginuli i omraženi rančeri. Trebalo je da prođe neko vrijeme da bi se saznala istina.

Haywort i Harper su se primirili i poput ranjenih zvijeri liječili svoje rane, tako da su ovčari nakratko mogli odahnuti. Mnogi koji su se namjeravali odseliti, odgodili su odlazak, čekujući razvoj događaja.

Cisco nije želio gubiti dragocjeno vrijeme. Uz Gonzalesovu privolu posjećivao je udaljene hacijende i hrabrio ljude. Pokušavao ih je uvjeriti da mogu uspjeti samo ako se zajedno odupru rančerima. U tome je imao prilično uspjeha, jer su rezigniranost i strah što su donedavno bili prisutni među Meksikancima zamijenili novi osjećaji. U njima se ponovo probudila nada i volja za otporom.

Mješanac je znao da još nije došlo vrijeme za otvoreni sukob, jer su njihovi protivnici bili dovoljno snažni da ih pobjede. Smišljao je kako da ih oslabi i razjedini.

Zabrinule su ga glasine što ih je čuo, tj. da rančeri ponovo popunjavaju svoje desetkovane redove. Svatko tko je znao rukovati oružjem i bio voljan unaj-

miti im tu svoju umješnost, bio je dobrodošao na njihovim rančevima. Navodno su na njihova imanja pohrlili kauboji i revolveraši koji u Teksasu nisu mogli naći posao. Približavala se zima, a time se smanjivala i vjerojatnost da bi negdje drugdje mogli dobiti posao. Oko stoke više nije bilo toliko posla, a suvišni ljudi bili su samo dodatna usta koja je trebalo hraniti.

Haywort i Harper su zapošljavali čak i neke sumnjive tipove koji su bježali pred zakonom. Južna područja Arizone i Novog Meksika bila su pravi raj za te odmetnike.

Posljednjih nekoliko godina bilo ih je sve više, tako da za sve nije bilo dovoljno mjesta. Plijen od pljačke bio je sve oskudniji, jer su trgovci izbjegavali ta nesigurna područja. Radije su putovali dužim, ali zato sigurnijim putovima.

Ni prepadi s druge strane meksičke granice više nisu bili tako unosni kao nekada. Meksička je vojska povećala broj patrola, i sve je više odmetnika životom plaćalo prijelaz preko Rio Grande.

Na vijest da dvojica rančera traže revolveraše, te da nude i pristojne zarade, na njihova imanja nagrnule su horde revolveraša. Posao koji su im nudili Hayworth i Harper činio im se privlačan, osobito zato što im je bio obećan bogat plijen.

Do Ciscovih ušiju su doprle te glasine i on je slutio da se rančeri pripremaju za konačan obračun s ovčarima. Poraz koji su doživjeli na Gonzalesovoj hacijendi pekao ih je kao otvorena rana, i oni su izgarali od želje da što prije speru sramotu

sa svojih imena. Zato je i Cisco žurio da ujedini ovčare u borbi protiv zajedničkog neprijatelja.

Dane je provodio u sedlu, jašući od imanja do imanja. Razgovarao je s Meksikancima i uvjeravao ih da je jedini način da prežive ako se svi zajedno suprotstave dvojici rančera. U tome je imao prilično uspjeha, jer bi mu muškarci najčešće obećali da će se skupiti kad ih pozove.

Neki su se još kolebali, jer su mislili da će ih Hayworth i Harper ostaviti na miru. Njihova imanja bila su udaljena od rančeva i još im nije prijetila neposredna opasnost. Cisco ih je pokušao uvjeriti da je to samo privid, jer će jednog dana i na njih doći red.

Sit gladnome ne vjeruje, ljuto je pomislio mješanac dok je jahao na posjed Juana Castilla koji je graničio s Hayworthovim rančem.

Juan se još donedavno opirao da se otvoreno suprotstavi svom moćnom susjedu, no pošto su ga posjetili Hayworthovi ljudi, naglo je promijenio mišljenje.

Iako je bio zadubljen u misli, mješanac je sve vrijeme pažljivo promatrao okolicu. Bio je oprezan jer je odabrao prečicu koja je vodila do Castillova imanja. Ona mu je omogućavala da uvelike skрати zaobilazni put. Na to se odlučio prije svega zato što je u kratko vrijeme morao posjetiti još nekoliko meksičkih obitelji.

Nezgoda je bila to što je prečica vodila preko Hayworthova imanja. Cisco je dobro znao što bi mu se dogodilo da ga uhvate

Hayworthovi ljudi. Znao je da bi ga bez mnogo zapitkivanja objesili o prvo drvo. Ne bi mu pomoglo ni to što je imao plave oči. Štoviše, revolveraši bi ga vjerojatno smatrali izdajicom, što bi samo ubrzalo njihovu osvetu.

Na njegovu sreću putem nije opazio ništa sumnjivo i već se ponadao da će tako i ostati. Do kraja Hayworthova ranča dijelilo ga je samo nekoliko milja, i on je potjerao konja.

A onda je začuo neki šum. Pažljivo je oslušnuo. Zvuk se sve više približavao. Više nije bilo sumnje da dolazi konjanik.

— Baš mi je sada to trebalo, i to kad se već činilo da ću bez zadržavanja stići do Castilla — zabrinuto je promrmljao. — Sreća je što mi u susret, čini se dolazi samo jedan jahač.

Pretpostavka je bila točna. Uskoro je ugledao osamljenog konjanika. Brzo je sjahao i sakrio se iza nekog kržljavog drveta koje mu je pružalo kakav takav zaklon. Iz navlake na sedlu izvukao je karabin i ubacio metak u cijev.

Čovjek je bezbrižno jahao. Očito nije ni slutio da na njega vreba opasnost. Udaljenost je još bila prevelika da bi mješanac mogao razabrati njegovo lice koje je bilo zaklonjeno širokim obodom šešira. Konjanik je imao kariranu košulju i uske plave hlače. Na nogama je imao visoke jahačke čizme.

Cisca je iznenadilo što došljak nije naoružan, ili barem on nije vidio nikakvo oružje.

— Čudan svat, nema čak ni revolvera — začuđeno je procijedio, a onda mu se lice razvu-

klo u osmijeh jer je shvatio da mu u susret dolazi djevojka.

Odložio je pušku, ali je odlučio da ostane sakriven iza drveta dok se djevojka ne udalji. Nije želio otkriti svoju prisutnost, pa čak ni pred ženom koja mu očito nije mogla nauditi.

A onda se dogodilo nešto na što nije računao. Djevojčin konj je iznenada posrnuo, tako da se jahačica na jedvite jade uspjela zadržati u sedlu. Životinja je nesmotreno stala i uganula zglob. Nastavila je šepesati, te je djevojci uskoro postalo jasno da će putovanje morati nastaviti pješice.

To se sve odigralo samo desetak metara od Cisca. Trenutak se dvoumio što da učini, a onda je odlučio da joj pokuša pomoći. Učinio je to tek kad je shvatio da pred sobom ima ljepoticu kakva se rijetko može sresti. Iako joj je lice još djelomično bilo zaklonjeno obodom šešira, vidio je njezine pravilne crte lica. Kad je sjahala, mješanac je vidio da je skladno građena. Hlače su joj bile usko pripijene uz tijelo i jasno su naznačavale duge i lijepe noge. Ispod karirane košulje nazirale su se bujne i čvrste dojke.

— Ne očajavajte, ljepotice, jer ste dobro prošli — rekao je Cisko i izišao iz zaklona.

Ona se trgla kad je iza svojih leđa začula muški glas. Kada ga je pogledala, u njezinim očima nije vidio straha.

— Kako to mislite? — ljutito ga upita.

— Mogli ste pasti s konja i slomiti vrat — mirno je odgovorio.

Netremice ju je gledao u oči jer su one, više od ičega na njoj, zaokupljale njegovu pažnju. Ona je takvo njegovo ponašanje protumačila kao najobičniju drskost. Pocrvenjela je i bijesno ga odmjerila.

— Tko ste vi i zašto se ovdje sakrivate?

— Zovem se Cisco Turner. Slučajno sam ovuda prolazio kad sam začuo da se približavate. Nisam slutio da mi u susret dolazi takva ljepotica, te sam pomislio da je pametnije da se sklonim i najprije ustanovim tko dolazi.

— Slučajno ste prolazili ovuda — podrugljivo je ponovila, a onda se sva zajapurila. — Još ste dobro prošli što umjesto mene niste naletjeli na očeve ljude. Oni sigurno ne bi ovako s vama razgovarali.

— Ne znam tko je vaš otac, ali se potpuno slažem s vama da sam dobro prošao. Ne susreću se ovakve ljepotice bas svakog dana — Cisco je veselo odgovorio.

— Uza sve, još ste i bezobrazni! No da ne bude nesporazuma reći ću vam da je moj otac vlasnik ove zemlje.

— Pa to nije moguće! Na kraju ćete mi reći da je George Haywort vaš otac? — zaprepastio se mješanac.

— Iznenaduje me vaša oštroumnost — podrugljivo je odbrusila, te u istom stilu nastavila: — No da ne biste više razbijali glavu reći ću vam da se zovem Ruby Hayworth.

Baš nemam sreće, razočaranao je pomislio Cisco. Kad mi se već dogodilo da upoznam djevojku koja mi se sviđa, ustanovim

da je ona kći mog najljucijeg neprijatelja.

— Što ste se odjednom snuždili, kao da vas je netko raspalio mokrom krpom? — upitala je Ruby koju je iznenadila promjena u njegovu ponašanju, i tek tada ga je pogledala sa simpatijom.

— Hej, kako ste ono rekli da se zovete? Cisco, ako se ne varam?

Potvrdno je kimnuo.

— Da, Cisco Turner.

— To mi zvuči poznato — zamišljeno je promrmljala. — Već sam negdje čula to ime.

Mješanac ju je pažljivo promatrao, očekujući udar groma. Uistinu on je odmah zatim uslijedio.

— Sjetila sam se, vi ste na strani ovčara! — ljutito je povikala.

— Imate pravo. Radim za Hermana Gonzalesa — potvrdio je on.

— Za onog Gonzalesa koji je ubio mog brata? — užasnula se Ruby.

— Da, samo što zaboravljate da Gonzales nije napao vašeg oca, nego se dogodilo upravo suprotno — podsjetio ju je Cisco.

— Zar to nešto mijenja na stvari? Moj brat je mrtav, i to mi je jedino važno.

— Možete slobodno misliti što hoćete, jer vas ne namjeravam uvjeravati da imate krivo. Zbog toga vam želim samo reći da... počeo je mješanac, ali je naglo zašutio kad je začuo udaljen topot kopita.

U daljini je opazio skupinu jahača koja im se brzo približavala. Cisco se na trenutak dvou-

mio što da učini. Znao je da nema nikakve nade ako pokuša pobjeći. Njegov konj je bio prilično umoran od dugotrajnog jahanja i ne bi mogao dugo izdržati u punom trku.

Ponadao se da ga nisu opazili. Tada bi se mogao sakriti i pričekati dok opasnost ne prođe.

Svakako, ako me djevojka ne ođda, pomislio je.

Nije imao vremena pa je odlučio da učini ovo drugo. Ruby je u međuvremenu također spazila jahače. Slavodobitno se nasmijala i upitala ga:

— Što ćete sad učiniti, moj viteže? Ako se ne varam, u susret nam dolaze ljudi mojega oca.

— Sakrit ću se dok ne odjašu — mirno je odgovorio Cisco, iako je njegov mir bio samo privid. Živci su mu bili napeti kao strune na dobro ugođenoj violini.

— A što ako im ja odam vaše sklonište?

— U tom slučaju ćete me imati na savjesti — rekao je on i žurno poveo konja iza stijene koja je bila desetak metara od staze.

Ona nije ništa rekla. Zamišljeno ga je ispratila pogledom sve dok nije nestao iza stijene, a onda se sagnula i pogledala ranjenu nogu svojega konja.

U tom su je položaju zatekli i revolveraši kad su došli poslije desetak minuta. Predvodio ih je Bill Carter, hladnokrvni ubojica za kojega se pričalo da bi za šaku dolara ubio i rođenu mater.

— Napokon smo vas pronašli, gospodice Hayworth. Nestali ste kao da ste propali u zemlju — rekao je Carter.

Glas mu je bio neugodan i podsjećao je na zvuk zvečarkine zvečke.

— Konj mi se ozlijedio. Stao je u neku rupu i čini se da je pri tom ozlijedio zglob. Možda biste ga mogli pregledati?

— Nemamo sada za to vremena, jer to možemo učiniti i na ranču. Gazda se gadno za vas zabrinuo, jer ste još jutros izjahali.

— Valjda se mogu i sama o sebi brinuti. Konačno sam već punoljetna — ljutito je rekla, ne želeći mu ostati dužna.

— To je samo vaš problem. Gazda mi je rekao da vas pronađem i što prije dovedem na ranč, i to ću učiniti — nervozno je odbrusio revolveraš.

Okrenuo se prema ljudima i zalajao:

— Ti ćeš svojega konja prepustiti gospodici Hayworth, Chuck!

Čovjek kojemu se obratio nezadovoljno se namrštio ali nije mu se usudio protusloviti. Sjahao je i Ruby predao uzde, a onda je uzjahao iza jednog od kauboja.

Carter je pridržao konja dok se djevojka nije smjestila u sedlu, a onda je dao znak i skupina konjanika je odjahala u smjeru odakle je i došla.

Cisco je pričekao dok se nisu izgubili u daljini i tek tada izišao iz svog skloništa. Zamišljeno je pogledao za oblačićem prašine i promrmljao:

— Da je zucnula samo riječ, više ne bih bila među živima. Do vraga, tko će razumijeti te žene!

XIII

Kad se Cisco vratio na Gonzalesovo imanje, odmah je potražio Jantonija. Ukratko mu je ispričao što je smislio. Njegov prijatelj nije odmah rekao što o tome misli. Na kraju je udahnuo i procijedio:

— Čini se da je to jedino što nam preostaje, no ne bih želio ništa počinjati bez Gonzalesova pristanka. Uostalom, on je gazda i red je da o tome odluči.

Ciscu se nije svidjela njegova opaskā, no ipak se složio da tako učine. Na putu do glavne zgrade sreli su El Generala i njegove ljude koji su se okupili oko vatre na kojoj su pekli dva janjeta. Svuda oko njih ležale su prazne boce.

— Rekao bih da su se naši prijatelji ovdje sasvim udomaćili i da im ništa ne nedostaje — smrknuto je rekao Jantonio.

— Nemoj tako, jer vrlo dobro znaš da nam je njihova pomoć bila dragocjena. Da nije njih bilo, vjerojatno ni mi ne bismo danas bili živi — prekorio ga mješanac.

— Svakako, samo se ipak nadam da se neće predugo zadržati. Mogli bi preokrenuti kabanicu.

— Što si time htio reći? — Cisco ga je prijekorno upitao.

— Vjerujem da si me shvatio i da ne moram ponavljati — Jantonio je odgovorio preko volje.

Cisca su zabrinule njegove riječi, jer se i u njegove misli u posljednje vrijeme uvukao crv sumnje. Odmahnuo je rukom kao da želi potjerati crne misli.

— Otići će kad za to bude vrijeme. I sam znaš da su nam još prijeko potrebni.

Jantonio više nije ništa rekao. Gonzalesa su zatekli na prostranom trijemu. Cisco mu je obrazložio svoj plan i on se odmah s njim složio. Nasmijao se i zadovoljno rekao:

— Prirodno je da velike ribe jedu male, no kad se velike međusobno zakvače, tada ribice mogu malo predahnuti.

XIV

Kada se smračilo, Cisco i Jantonio su osedlali konje i odjahali prema zgradi u kojoj su stanovali najamni radnici. Tamo su ih već čekali Manuel i Luis. Ne gubeći ni trenutka, sva četvorica su odjahala u noć. Nitko od njih se nije okrenuo jer su, kao i svi ovčari bili praznovjerni i smatrali da to donosi nesreću. Da su to kojim slučajem ipak učinili, možda bi vidjeli Mariju koja je stajala na verandi i gledala za njima.

Četvorica jahača neštedimice su tjerali konje, jer su znala da nemaju previše vremena. Noći su još bile kratke, a njih je čekao dug put. Do jutra su se morali vratiti, inače bi im sudbine bile prilično neizvjesne. Moglo se dogoditi na nalete na kauboje, a onda se znalo kakav ih je kraj čekao.

Imali su sreću što do Howorthova imanja nisu nikoga sreli. Kad su se našli na njegovoj zemlji, usporili su konje. Očekivali su da ubrzo nađu na stoku. Osim goveda morali su tu biti i stražari koji su budno pazili da ih netko ne iznenadi.

Cisco je ipak, vjerovao u sretan ishod cijelog pothvata. Iz iskustva je znao da se često od stada odvoji manja skupina goveda. Kada bi se razdanilo, kauboji bi ih prikupili i otjerali do glavnine stada. Upravo na takvu malu skupinu »bjegunaca« je i računao.

Sreća ih nije iznevjerila jer su u nekoj kotlini opazili tamne mrlje. To nije moglo biti ništa drugo osim dugorogih goveda. Kad su oprezno približili, ustanovili su da je to zaista stoka.

U skupini nije bilo više od tridesetak grla, no to je bilo sasvim dovoljno i uklapalo se u njihove planove. Pošto su provjerili da u blizini nema nijednog kauboja, Cisco im je dao znak da potjeraju stoku. Goveda su lijepo preživjela i nije im se dalo ni maknuti, tako da su se četvorica muškaraca pošteno namučila prije nego što su ih uspjeli natjerati da se pokrenu. Njihove napore je uveliko otežavalo što su cijeli taj pothvat morali izvesti u potpunoj tišini.

Tada su začuli kako im se približava topot kopita. Izvukli su revolvere i ukipili se na mjestu. Cisco je drugovima šapnuo da se ne miču, a onda sam pojahao prema osamljenom konjaniku.

— To si ti, Roye? — povikao je čovjek na engleskom.

— Da — promrmljao je mješanac dovoljno glasno da ga je kauboj mogao čuti.

— Što se, do vraga, ovdje događa? Zašto si se odvojio? — nervozno je upitao kauboj.

— Htio sam skupiti zalutala grla.

Iako još nisu bile raspršene sve njegove sumnje, kauboj je potjerao konja i približio mu se.

— Kakav ti je to glas Roye? Nisi se valjda naljoskao? I sam znaš da to gazda ne voli dok smo na dužnosti.

— Bez brige, nisam — promumljao je Cisco, a onda je zamahnuo revolverskim drškom i raspalio kauboja iz sve snage po glavi.

Sve se to odigralo u djeliću sekunde, tako da se mladić nije uspio ni snaći. Stropoštao se sa sedla poput vreće krumpira i više se nije pomakao.

— Ovaj druškan nam neko vrijeme neće stvarati teškoće. Ipak, je najbolje da se što prije izgubimo odavde — upozorio je mješanac ostalu trojicu, a zatim su potjerali stoku ne gubeći više ni trenutka. Nekoliko goveda je nezadovoljno zamukalo kao da se ljute što ih tako kasno uznemiruju, ali to nije privuklo pažnju ostalih kauboja koji su stražarili pored stoke.

— Sad još da samo otjeramo ova grla onamo kamo smo naučili — čeznutljivo je prošaptao Luis.

Želja mu se ispunila, jer ih više nitko nije ometao. No ipak na to su potrošili više vremena nego što su planirali. Naime, kada su završili posao, na istoku su zarudjele prve zrake sunca.

— Što ćemo sada, učiniti? — prestrašeno je upitao Manuel.

Činilo se da njegovo pitanje nije nikome bilo posebno upućeno, ali mu je Cisco ipak odgovorio.

— Najbolje je da se skrijemo na nekome sigurnome mjestu i pričekamo noć.

— Da mi je samo znati što smatraš »sigurnim mjestom«. Uvjeran sam da bismo bili sigurniji u gnijezdu punom zvečarki nego ovdje — prestrašeno je zacvilio Luis, koji je prvi izgubio živce.

— Varaš se, amigo, jer nas nitko neće tražiti — Jantonio ga je pokušao umiriti.

— Lako je tebi to tvrditi, kad na koži nisi osjetio što znači osveta kauboja. Ja sam to jedanput iskušao i dosta mi je zacijeli život — ljutito je odgovorio Luis, koji je od silnog straha postao plašljiv kao zec.

Cisco je znao za njegovo loše iskustvo. Luis je neko vrijeme jahao s kradljivcima stoke. Jedanput su ih uhvatili kauboji nakon neuspjele krađe. Sve članove bande su odmah povješali, dok je Luis nekim čudom uspio pobjeći.

— Smiri se, Luis! Valjda ti je jasno da bi bilo ravno samoubojstvu kada bismo se danju pokušali vratiti na posjed. Jantonio ima pravo. Ovdje nas vjerojatno neće tražiti.

Iako ga nije uspio potpuno umiriti, barem je postigao da on više glasno ne jadikuje. Potjerali su konje prema obližnjoj mesi* i sklonili se u njezinu podnožju. Očekivao ih je naporan dan jer sa sobom nisu ponijeli zalihe vode i hrane. No ipak od svega je bilo najgore kad su pomislili da se nalaze usred neprijateljskog posjeda.

XV

George Hayworth se razbjesnio poput podivljalog grizlija kojeg su porobudili iz zimskog

sna. Škripao je zubima, dok su mu iz očiju slijevale munje.

— Nije ni čudo da me one ovčarske gnjide vuku za nos kad sam okružen nesposobnjakovcima! — ljutito je praskao iskaljujući svoj gnjev na Billu Carteru.

— Ne shvaćam zašto se uzrujavate, gazda. Stoka je vjerojatno noću odlutala. Već sam poslao momke da je potraže.

— Stoka je po tebi, tek tako odlutala, zar ne? — podrugljivo se nacerio rančer. — Zašto je onda dosad već niste pronašli?

— Strpite se još malo. I sami znate da goveda nemaju krila pa da odlete. Moraju postojati neki tragovi koji će nas odvesti do nje — pokušao ga je umiriti njegov predradnik. — Osim toga radi se samo o tridestak grla, pa ne znam zbog čega ste se toliko uzбудili.

— Uopće mi nije važno da li je nestalo pet ili pedeset i pet goveda. Ako mirno prijedem preko svega toga kao što mi predlažeš, lako se može dogoditi da mi sutra kradljivci otjeraju tri stotine, umjesto trideset grla.

Carterovo lice se iskrivilo u ružnu grimasu, ali više ništa nije rekao. Njega ionako stoka nije previše zanimala. Jedino što je u životu znao savršeno raditi bilo je ubijanje, i u tome mu nije bilo premca. To je bio i najvažniji razlog zbog kojega ga je Hayworth zaposlio.

Rančer je to i sam znao, pa je zašutio. Sjedili su i pušili, sve dok nisu začuli da je u dvorište

* Mesa su osamljena strma brda koja se često sreću u jugozapadnim državama SAD.

dojahao neki konjanik. Obojica su poskočila i istrčala na trijem.

Kauboj još nije bio ni sjahao. Kad ih je ugledao, potjerao je konja prema njima i uzbuđeno povikao:

— Pronašli smo goveda, gazda. Koliko smo mogli ustanoviti ne nedostaje nijedno grlo.

— Gdje ste ih našli? — smrknuto je upitao Carter.

— Na Harperovoj zemlji. Bili su pomiješani s njegovom stokom.

— Što su moja goveda radila u njegovu stadu? — zagrmio je Hayworth.

— Mirno su pasla, gazda.

— Nisam te to pitao, budalo! Zanima me kako su tamo dospjela?

— Ni nama to nije jasno. Pratili smo tragove gotovo deset milja. Oni su nas odveli do njegova ranča.

Kad je shvatio da od kaubojja više neće ništa saznati, rančer na njega više nije ni obraćao pažnju. Duboko se zamislio, jer mu se nije nimalo svidjelo to što je čuo.

— Stoka nije mogla tek tako odlutati. Mora da ju je netko onamo otjerao — promrmľjao je sebi u bradu.

— Tko bi to mogao učiniti?

Ne mislite valjda da se Harper polakomio za vašim govedima?

— upitao ga predradnik, za kojeg nije bilo nimalo sumnje kako se to sve dogodilo.

Po njemu je jedino bilo logično da su se goveda odvojila od stada i odlutala do ranča HH.

Njegov gazda ipak nije tako mislio.

— To nisam rekao, ali zar ti nije čudno kako su baš odlutala

na njegovu zemlju? Osim toga, još nismo ustanovili tko je onesvijestio Davea. Možda se i nije napio kao što tvrdi.

— Ne bih se začudio da su to sve smislili oni smrdljivi ovčari samo da bi vas posvađali — Carter je glasno razmišľjao.

— Možda imaš pravo, Bille, no svejedno ću odjahati do Harperova račna i sam sve ispitati.

XVI

Kad su se četvorica Gonzalesovih ljudi vratila na posjed, dočekali su ih kao prave junake. Luis se šepurio kao da je pothvat uspio zahvaljujući samo njemu. Manuel se odmah negdje izgubio, a Cisco i Jantonio su potražili Gozalesa da ga obavijeste o uspješnom završetku pothvata.

Našli su ga u blagovaonici. Upravo je doručkovao u društvu svoje žene i kćerke. Kad ih je ugledala Maria, njeno se lice ozarilo. Samo krajnjim naporom prisilila se da i dalje ostane mirno sjediti za stolom.

Herman nije opazio njeno ponašanje, ali zato njenoj majci to nije moglo izbjeći. Nepogrešivom ženskom pronicľljivošću naslutila je što se događa s njenom kćerkom.

Čim ih je ugledao, Gonzales je žurno ustao i srdačno se rukovao s njima.

— Kako je bilo, momci? — zabrinuto je upitao.

— Tako dobro da bolje nismo mogli ni zamisliti — Cisco je vedro odgovorio.

— Harper će se sigurno iznenaditi kad ustanovi da mu se na neobičan način povećalo

stado – nasmijao se Jantonio, a mješanac je ukratko objasnio kako se sve dogodilo.

– Otjerali smo samo tridesetak goveda, tako da ne vjerujem da će Hayworth odmah opaziti da mu nedostaje stoka – objasnio je Cisco.

– Budući da svaki od njih ima nekoliko tisuća grla, to ne bi bilo čudno – složio se Gonzales.

– Ti si se s njima raspričao, a ljudi sigurno umiru od gladi, Hermane. Pusti ih neka se najprije najedu, a onda pričajte do mile volje. – žena mu je rekla prijekornim tonom.

– Imaš pravo, Dolores, kako se to nisam prije sjetio – složio se Gonzales, a onda se ponovo okrenuo prema svojim ljudima.

– Sjedajte, momci! Jelo samo što se nije ohladilo.

Cisco i Jantonio su se nelažno promeškoličili jer nije bilo uobičajeno da najamni radnici jedu zajedno s gazdama. Shvatili su da im time Gonzales odaje posebnu čast. Budući da nisu imali drugog izlaza, učinili su kao što je od njih tražio.

Dok su jeli, vlasnik ovčarskih posjeda ih je pitao o pojednostima njihova noćnog zadatka. Osobito mu se svidjelo kako je Cisco onesvijestio kauboja.

– Znači, siguran si da te nije prepoznao? – upitao je.

– Više od toga, gazda. Nije mi čak vidio ni lice.

– Ostavi momke da na miru pojedu doručak. Sve što te zanima možeš i poslije saznati – ponovo se oglasila gospoda Gonzales.

Njezinu mužu nije bilo pravo što se žena miješa u muške raz-

govore, ali je još jedanput morao priznati da ima pravo. Pri-
palió je cigaru i ustao od stola.

– Pobrini se da Jantonio i Cisco ne ostanu gladni, Maria – dobacio je Gonzales kćerci, a onda je izišao iz prostorije. Dolores ga je slijedila kao sjena.

Kad su ostali sami, djevojka se malo oslobodila, a i mladići su se lagodnije osjećali.

– Krv mi se sledi u žilama kad pomislim da vam se nešto moglo dogoditi – brižno je rekla i pogledom pomilovala mješanca, što Jantoniju nije promaklo.

Snuždio se i mrzovoljno odgurnuo tanjur, jer mu više nije bilo do jela.

Djevojka je naslutila što se zbiva u njegovoj glavi. Ugrizla se za usnicu kad je shvatila da ga je povrijedila svojim nepromišljenim postupkom. Požurila je da to nekako ispravi.

Uhvatila ga je za ruku i maznim glasom rekla:

– Zašto još nešto ne pojedeš, Jantonio?

– Nisam više gladan – neraspoloženo je odgovorio.

– A kada bih te zamolila da još nešto uzmeš... za moju ljubav?

Iznenadeno ju je pogledao. U njegovim očima bljesnula je nada.

– To onda umnogome mijenja stvar, Maria.

Cisco nije mogao prikriti zadovoljstvo što su se stvari počele tako razvijati.

– Bit će najbolje da nahranim konje. Njima je baš kao i nama potrebna krepka hrana – rekao je i prije nego što su Jantonio i djevojka dospjeli bilo

što reći, hitro je ustao i izišao iz kuće.

Preko Marijina lica je preletio razočarani izraz, no tada Jantonio to nije opazio. Njezine riječi su mu ulile nadu. Osjećao se kao u sedmom nebu. Skupio je svu hrabrost koja mu je preostala i prošaputao:

— Već sam ti nekoliko puta htio reći što osjećam prema tebi. Čini mi se da je sada pravi trenutak da ti to kažem.

Prije nego što je nastavio, ona ga je žurno prekinula:

— Nemoj ponovo počinjati razgovor o tome, Jantonio, barem ne sada.

— Kada želiš da o tome razgovaramo? — tiho je upitao, dok mu je lice pocrvenjelo.

— Nekom drugom prilikom. Imat ćemo za to ionako dovoljno vremena.

XVII

Unatoč tome što su ga njegovi ljudi nagovarali da odustane od svoje namjere, George Hayworth je odlučio da sam posjeti Henryja Harpera i da ustanovi kako se moglo dogoditi da njegova stoka pase na Harperovu pašnjaku.

— Mogli biste makar sa sobom povesti nekoliko ljudi. Nikad se ne zna što vam se putem može dogoditi — savjetova ga Carter.

— Bill ima potpuno pravo, oče, jer uistinu ne možeš znati što te tamo čeka — brzo je dodala Ruby.

To je bio jedan od rijetkih slučajeva kad se složila s predradnikovim mišljenjem, tako da ju je otac iznenađeno pogledao.

Znao je da Ruby prezire Billa Cartera, i to nimalo nije skrivala. Odmahnuo je glavom i odlučno rekao:

— Rekao sam da ću sam otići do Henryja, i tako ću učiniti.

Na kraju je i djevojka shvatila da ga ne može nagovoriti da promijeni odluku. Zdvojno je kršila prste, ali više ništa nije rekla. Pričekala je u kući dok se rančer nije spremio, a onda je izišla na verandu.

Prije nego što je zajahao, rančer ju je nježno zagrlio i prošaptao:

— Ne brini, djevojčice, jer će ti se tata brzo vratiti!

— Čuvaj se, oče! — bilo je sve što je uspjela promucati a u očima su joj zaiskrile suze.

Ganula ga njezina pažnja. Još jedanput ju je poljubio i rekao:

— Ti si još jedino blago koje mi je ostalo, Ruby.

Naglo se okrenuo i uzjahao prije nego što je ona dospjela bilo što reći. Potjerao je konja i izjurio iz dvorišta.

— Siroti tata, tako je naglo propao nakon Nickove pogibije — promrmljala je djevojka i obrisala suze.

George Hayworth je odlučio sam posjetiti svog susjeda, prije svega zato da bi mu pokazao da dolazi s dobrim namjerama. Vrlo dobro je poznavao Harperovu naglu narav te je strahovao da bi se njihovi odnosi mogli pomutiti kada bi došao u pratnji svojih revolveraša.

I ovako će vjerojatno poludjeti kad mu objasnim razlog svog dolaska, zabrinuto je pomislio, no ipak nije odustajao od namjere da ispita kolika je Harperova krivica u nastanku njegove stoke.

Nakon nešto više od dva sata brzog jahanja stigao je na ranč HH. To je zapravo bila stara zgrada misije, koju je Harper naknadno preuredio za svoje potrebe. Bila je opasana visokim kamenim zidom i nalikovala je na pravu malu tvrđavu.

Hoyworth više nije bio mlad i put ga je iscrpio. Teško je disao, no unatoč tome bio je uspravan kao svijeća.

Pričekao je dok neki momak nije otvorio masivna ulazna vrata, a onda je ujahao u dvorište. Brzo je sjahao i energičnim korakom se uputio prema velikoj dvokatnici. Popeo se na kat, a onda je iz sjene izišao neki čovjek.

— Nekoga tražite, gospodine?
— upitao je, a da ruku nije ni makao s revolverске дршке.

— Da, Henryja... Henryja Harpera.

— Gospodin Harper je zauzet, ali vas mogu najaviti.

— Nemam vremena za čekaње — nervozno je zarogoborio Hayworth, ali je naglo zašutio kad je ugledao revolversku cijev uperenu u svoj trbuh.

— Reci mu da ga traži George Hayworth — prošaptao je.

— Morali ste to odmah reći, jer vas nisam prepoznao, gospodine Hayworth — nacerio se stražar, a onda je nestao iza vrata.

Uskoro se pojavio i ljubazno se nasmiješio:

— Gospodin Harper vas čeka.

Rančer je nešto nerazgovijetno promrmljao, a onda je ušao u prostranu prostoriju. Za velikim stolom od mahagonija sjedio je Henry Harper. Čim je

ugledao posjetioca, ustao je i pošao mu u susret. Srdačno mu je stisnuo ruku i razdragano rekao:

— Koje te dobro dovodi k meni, George?

— Nije dobro, Henry — smrknuto je odgovorio Hayworth.

— Kako to misliš, George? Da ti kojim slučajem oni ovčari ponovo ne stvaraju probleme?

— Nije to u pitanju. Ti golaći me trenutno ne zabrinjavaju.

— Pa što se onda dogodilo?

— iznenađeno je upitao Harper.

Prokletnik dobro glumi, ljuto je pomislio Hayworth, ali se ipak uspio suzdržati da ne plagne.

— Prošle noći mi je nestalo tridesetak goveda — rekao je dok mu je glas podrhtavao.

— Nisi valjda samo zbog toga došao k meni? Pa to se i meni često događa. Stoka je najvjerojatnije negdje odlutala, George, ili su je otjerali kradljivci.

— Ništa od toga se nije dogodilo, Henry, jer su moji ljudi nestala grla našli među tvojom stokom.

— Kako to misliš »među mojom stokom«? — zagrmio je Harper.

— Baš kao što si čuo, jer su mirno pasla na tvom pašnjaku.

— Hoćeš reći da sam ukradio tvoja bijedna grla?

— Ako si me dobro slušao, onda ti je jasno da to nisam tvrdio, nego sam samo naveo činjenice, George — Hayworth ga je nastojao smiriti.

Potajno se bojao da će Harper tako reagirati, no on ipak

nije mogao tek tako prijeći preko nestanka stoke, bez obzira na to o kolikom je broju bila riječ.

— To baš ništa ne mijenja na stvari, jer si rekao da je tvoja stoka pronađena na mojim pašnjacima. Drugim riječima tvrdiš da sam kradljivac! — praskao je Harper.

— Ako si baš uporan na tome, onda je to ipak tako — sad je povikao i Hayworth, jer se više nije mogao suzdržavati.

— Napokon si pokazao svoje pravo lice, no nemoj misliti da si me iznenadio. Odavno sam već počeo sumnjati u tvoje prijateljstvo — prosiktao je Harper, čije je lice bilo iskrivljeno od mržnje.

Hayworth je shvatio da je njihov razgovor poprimio neželjeni tok. Nije mu odgovaralo da zbog beznačajnog događaja izgubi saveznika pa je pokušao spasiti što se spasiti dade.

Duboko je uzdahnuo i rekao:

— Smiri se, Henry, jer od svađe nećemo imati nikakve koristi. Jedini koji će se njome okoristiti bit će ovčari. Razjedinjeni bit ćemo slabiji, a to je samo voda na njihov mlin.

— Idi do vraga zajedno s tim ušljivim golaćima. Dovoljno sam jak da sam s njima iziđem na kraj.

— Varaš se, Henry. Čuo sam neke glasine da su se u posljednje vrijeme počeli udruživati radi zajedničke borbe protiv nas. Navodno ih predvodi neki Gonzalesov momak koji se zove Cisco Turner ili nekako slično.

— Jako mi je to društvo — nasmejao se Harper.

— Kada bi se uistinu ujedinili, bilo bi ih najmanje tisuću. Iako ih većina ne zna ni pušku držati u rukama, u otvorenom sukobu bi nas vjerojatno pobijedili, osobito kad bismo bili razjedinjeni.

— Uzalud se trudiš, Hayworthe, jer nakon ove uvrede ne želim te više vidjeti. Henryju Harperu još nitko nije rekao da je kradljivac, a da za to nije platio. Budi sretan što te nisam odmah ubio. Ako se odmah ne izgubiš, ne tvrdim da to neću učiniti.

— Što bi time postigao? — drhtavim ga je glasom upitao njegov donedavni saveznik.

— Gubi se da te moje oči više ne vide! — Harper je zaurlao sav izvan sebe.

Hayworth je shvatio da je vrug odnio šalu i da bi Harper vrlo lako mogao ispuniti svoju prijetnju. Požurio je da što prije napusti to opasno mjesto. Prije nego što je izišao iz sobe okrenuo se i rekao:

— Kad se smiriš, nadam se da ćeš razmisliti o mojim riječima, Henry.

— Ja sam ti svoje rekao, Hayworthe. Stoga pazi da slučajno ti ili netko od tvojih ljudi ne kroči na moje zemljište, jer ću vas ubiti kao divlje pse! — prijeteći je prosiktao Harper i luđački zakolutao očima.

XVIII

Na Gonzalesovoj kući vladala je neuobičajena užurbanost. Nakon bezbrižnih dana ispunjenih lagodnim životom El Generalovi razbojnici su čistili oružje i pripremali se za odlučujući sukob s rančerima. Neki

Meksikanac, koji je radio kod Harpera kao kuhar, krišom je pobjegao s njegova ranča i obavijestio Gonzalesa da se njegov gazda priprema za konačni obračun.

Poraz koji je doživio povrijedio je njegovu taštinu i on je žudio za osvetom.

— Koliko sam uspio čuti, napast će vas sutra rano poslije podne pa nemate više mnogo vremena da se skrijete na neko sigurno mjesto — uzbuđeno je dodao čovjek.

— Hvala ti za obavijest, Antonio, ali to ipak nećemo učiniti — nasmiješio se Gonzales.

— Što, zar nećete pobjeći! Zar ćete mirno čekati da vas hladnokrvno ubiju?

— Pa ne baš to, ali nešto slično.

— Kako ne shvaćate da protiv njih nemate nikakve nade u pobjedu? Harper ima najmanje četrdeset revolveraša koji u životu nisu ništa drugo radili osim što su ubijali nedužne ljude!

— Nas nema baš toliko, ali barem im možemo prirediti vatrenu dobrodošlicu kakvu, po svemu sudeći, ovdje ne očekuju.

— To mi se ni najmanje ne sviđa. Zato, ako nemate ništa protiv, ne bih čekao njihov dolazak.

— To ne očekujem od tebe, Jantonio. Ti si obavio svoj zadatak — umirio ga je Gonzales i tutnuo mu u šaku nekoliko novčanica. — Ovo će ti pomoći da preživiš dok ne nađeš novi posao.

— Hvala vam, senjor Gonzales — promućao je kuhar, a on-

da je, ne želeći gubiti ni trenutka na tome opasnom mjestu, ponovo zajahao svog starog magarca i potjerao ga prema jugu. Životinja nije dovoljno brzo pokazala razumijevanje za njegovu žurbu, pa ju je on nemilosrdno udarao.

— Rekao bih da je naš hrabri prijatelj napunio gaće — nacerio se Jantonio.

— Sada nam ionako više nije potreban. Najvažnije je da smo saznali što naši protivnici pripremaju — zamišljeno je rekao Gonzales.

— I ne slute kakvu im je poparu skuhao — nasmijao se Cisco.

— Dobro je što je uspio tvoj plan da ih posvadiš. Bit će nam mnogo lakše s razjedinjenim protivnicima. Ako se može vjerovati tom kuharu, onda će nas napasti samo Harperovi ljudi — oglasio se El General koji je upravo tada ušao u kuću.

Pošto je izdao zapovijedi svojim ljudima, ponovo se pridružio Gonzalesu da bi do kraja razradili taktiku obračuna s Henryjem Harperom.

— To ćemo tek vidjeti — sumnjičavo je promrmljao Cisco, jer nije vjerovao da se tako nešto u kratkom vremenu moglo dogoditi. — Bojim se da nije riječ o još jednoj njihovoj smicalici.

— I meni je pomalo sumnjivo da nas žele napasti u rano popodne. Prije bih očekivao da to učine noću da bi nas uhvatili na spavanju — složio se s njim Jantonio.

— Vjerojatno računaju na našu poznatu siestu* — nasmijao

* Siesta — vrijeme popodnevnog odmora.

se El General, jer je i sam nekoliko puta opljačkao svoje sunarodnjake upravo u to vrijeme.

— Da, to je jedino objašnjenje za tu pomalo neuobičajenu odluku — na kraju je rekao svoje mišljenje Gonzales. — Ako ih želimo iznenaditi, ne smijemo više gubiti ni trenutka. Moramo se dogovoriti gdje ćemo rasporediti ljude.

— To prepustite meni, jer ja sam tome ipak vičniji — autoritativno je rekao vođa razbojnika.

Nitko mu se nije želio suprotstaviti jer je to bilo točno.

— Momcima sam već rekao da se pripreme za obračun. Čini mi se da je najbolje da gringose pustimo da nesmetano dođu, a onda da ih istodobno napadnemo sa svih strana.

— Ne misliš valjda da ću im dopustiti da se tek tako ušetaju na moje imanje? — planuo je Gonzales, kojemu se ta zamisao nimalo nije svidjela.

— Upravo sam to mislio, señor — pakosno se nacerio El General. — Jedino tako ih možemo uhvatiti u zamku iz koje se više neće moći izvući.

— Pritom se vrlo lako može dogoditi da mi unište imovinu.

— Lako moguće, no i to je bolje nego da vas sve ubiju. Mrtvima ionako ne bi mnogo koristila — neraspoloženo je procijedio bandit, jer ga je razgovor počeo zamarati.

XIX

Gonzales je na kraju ipak popustio, jer je shvatio da El General ima pravo. U priprema za skorašnji obračun vođa

razbojnika je uzeo sve konce u svoje ruke. Nitko od Gonzalesovih ljudi nije mu se suprotstavio. Čak se s tim složio i Jantonio, koji ga nije podnosio. Bilo mu je jasno da su sudbine svih njih u rukama tog surovog čovjeka.

Drugoga dana već u ranim prijedpodnevnim satima napustili su kuće i postavili zasjedu na obližnjoj visoravni s koje se vrlo lako moglo vidjeti sve što se na imanju događa. Kuće i obori su izgledali samo nešto veći od dječjih igračaka.

Desetak El Generalovih razbojnika smjestilo se na obroncima brežuljaka na ulazu u dolinu u kojoj su bile kuće. Čovjek nije morao biti osobit strateg da bi shvatio da je time smrtonosna klopka za Harperove revolveře bila zatvorena.

Cisco je ležao odmah do Jantonija i Manuela. Vrijeme je sporo prolazilo, a sunce je neumoljivo pržilo, tako da je s njih curio znoj. Nisu razgovarali, jer su bili zadubljeni u svoje misli. Cisco se u strahu pitao kako će to sve završiti.

Tada je Cisco u daljini ugledao oblačić prašine. Oblak se sve više približavao, tako da nije bilo sumnje da im je kuhar rekao istinu.

— Dolaze! — uzbuđeno je prošaptao Manuel.

— To i sam vidim — nervozno je odbrusio Cisco.

Jantonio nije ništa rekao. Nadnio je desnu ruku nad oči da bi mogao bolje vidjeti došljake.

Manuel je potišteno ušutio i mješanac je požalio svoje oštre riječi.

Možda će uskoro poginuti, a ja se prema njemu tako grubo ponašam, pomislio je Cisco.

Sljedećih desetak minuta ništa se nije dogodilo. Sva trojica su već čvršće stisnula oružje, a onda je Jantonio iznenađeno povikao:

— Pa to uopće nisu gringos!

— A tko bi drugi mogao biti?

— naljutio se Manuel.

— Neka sam proklet ako to nisu... — počeo je on, ali nije dovršio rečenicu. Bio je toliko uzbuđen da je zašutio.

Cisco ga je začuđeno pogledao. I on je, baš kao i Manuel, pomislio da s njihovim prijateljem nešto nije u redu.

Vjerojatno mu je sunce udarilo u glavu pa ne zna što govori, pomislio je, a onda je i sam shvatio da Jantonio ima pravo.

Jahači su se u međuvremenu dovoljno približili da je i sam mogao vidjeti da ta gomila, koja je u neredu već ušla u dolinu, nisu mogli biti rančer i njegovi kauboji. Iako su većinom bili muškarci, Cisco je jasno vidio i desetak žena. Neke od njih su u rukama čak nosile djecu. Ljudi su bili odjeveni u meksička široka bijela odijela, a na glavama su imali sombrero.

Većina muškaraca jahala je na magarcima ili mršavim mulama, dok su žene pješaçile za njima. Na kraju povorke bila su petora zaprežna kola.

— Što se to ovdje događa. Zar nam ti ušljivci žele pokvariti posao? — sav izvan sebe od bijesa zaurao je El General, koji je bio desetak metara udaljen od Cisca.

Ustao je i potrčao niz strmu padinu. Za njim je krenulo nekoliko njegovih ljudi. Gonzales

je bio previše iznenađen neočekivanim događajem da bi se mogao pomaknuti. Kad se malo oporavio od iznenađenja, uhvatio se za glavu i zaječao.

El General je u međuvremenu stigao do čela povorke.

— Tko vam je dopustio da dođete ovamo? — bijesno je prosiktao.

Iz gomile se izdvojio neki sredovječni muškarac čije su naočito lice krasili golemi brkovi. U ruci je stezao staru kremenjaču.

— Ako se ne varam ovo je još imanje Harmena Gonzalesa, stoga želim s njim razgovarati.

El General je pozeleo od bijesa. Ščepao je muškarca za košulju i grubo ga povukao, tako da je on poput krpene lutke izletio iz sedla.

— Kako se usuđuješ samnom tako razgovarati, seljačino? — ljutito je zaškripao zubima. — Zar ne znaš tko sam ja?

Siroti čovjek je od straha gotovo zaboravio disati. Bio je više mrtav nego živ. Kada ga je razbojnik pustio, on se stropoštao na zemlju.

El General se okrenuo prema gomili zagrmio naglašavajući svaku riječ:

— Ja sam El General, i ovdje ja zapovijedam. Za vas bi bilo dobro da to što prije utuvite u te vaše tupe mozgove.

Napokon je neki starac smogao dovoljno hrabrosti. Malo se izdvojio iz skupine i promucuo:

— Ne ljutite se što smo došli, senjor. Čim smo čuli da rančeri namjeravaju napasti Hermana, odlučili smo sa mu se pridružimo. Zajedno ćemo biti jači i možda na kraju uspijemo svladati zajedničke neprijatelje.

— Baš se našao netko tko će mu pomoći — nacerio se vođa bandita, a onda mu je oko ustiju zatitrao okrutan osmijeh. — Osim toga, zapamtite još jednu stvar! Kod mene ne postoji riječ možda, nego samo sigurno. Tako je sigurno kao to što stojim pred vama da ću pokazati tim napuhanim gringosima da s El Generalom nema šale.

Iz gomile se začulo uzbuđeno mrmljanje. Činilo se da se ljudi nimalo ne vrijeđaju zbog omalovažavajućeg tona kojim je bandit s njima razgovarao. Najvažnije im je bilo da pobijede mrske protivnike i El Generalove riječi, koliko god bile grube, zvučale su kao melem za njihove ispaćene duše. Čak je neka starica ganuto prošaptala:

— Neka ti Bog pomogne, sin-ko!

El General je potapšao kundak svojeg karabina i samouvjereno se nasmiješio.

— Ovo je jedini bog u kojega vjerujem. Sada bi bilo dosta razgovora, jer ako vas gringosi opaze, još će posumnjati da smo im nešto zakuhali.

Okrenuo se prema svojim ljudima i nešto im tiho rekao, a onda je nezaintresirano pripalio cigaretu i ponovo se popeo uz obronak.

Razbojnici su bili dobro uvježbani i nije im trebalo mnogo govoriti što moraju činiti. Muškarce koji su im se učinili sposobni za borbu izdvojili su iz skupine, dok su ostalima rekli da se sakriju iza stijena na kraju doline.

Cisco je pažljivo promatrao što se događa pedesetak metara ispod njega. Shvatio je što

banditi smjeraju, i to mu se nimalo nije svidjelo. Sumnjičavo je odmahnuo glavom i promrmljao:

— Ne smijem ni pomisliti što se može dogoditi ako Harper i njegovi ljudi otkriju te goloruke žene i starce.

— Nadajmo se da se to neće dogoditi. Uostalom, ako ih i otkriju, s njima ćemo lako obračunati. Sad nas je dovoljno da sameljemo i mnogo snažnije protivnike — Jantonio ga je pokušao umiriti.

— Nitko ne bi bio sretniji od mene kada bi to doista tako bilo, no ne vjerujem da će se Harper tako lako dati navući u zasjedu. Stari lisac je previše lukav da bi tek tako uletio u zamku — zabrinuto je rekao mješanac.

— Čini mi se da zaboravljaš jednu stvar, prijatelju, a to je mržnja koju osjeća prema nama. I sam znaš da jedva čeka da s nama obračuna, te mu je, najvjerojatnije, zbog toga popustio oprez. Ne kaže se uzalud da je mržnja slijepa!

— Ako se ne varam, to inače važi za ljubav — nasmijao se Cisco.

XX

Nihov je razgovor ponovo prekinuo Manuelov povik.

— Sad uistinu dolaze!

Imao je pravo. Na ulazu u dolinu pojavilo se nekoliko konjanika. Iako je udaljenost bila prevelika da bi im se mogla razaznati lica, po odjeći se moglo zaključiti da su kauboji.

Jahali su oprezno, kao da očekuju da ih svakog trenutka

netko napadne. Bila su samo dvojica, no Cisco je pretpostavio da su oni samo prethodnica mnogo brojnije skupine. To se pokazalo kao točno, jer je ubrzo nakon toga u dolinu ujahalo tridesetak jahača.

— Samo da ne posumnjaju — prošaptao je Jantonio. U glasu mu se jasno mogla naslutiti zebnja.

— Kada bi se to i dogodilo, sad je već prekasno da bilo što promijene — hladno je Cisco odvratio i ubacio metak u cijev vinčesterke.

Podigao je pušku i prislonio je o rame. Bez žurbe je naciljao na jednog od dvojice konjanika koji su već dojahali do Gonzalesove kuće.

Kauboji su izgubili živce. Neobičan mir im se učinio previše zlokoban. Izvukli su revolvere i naslijepo zapucali prema kući. Ciljali su u prozore, iako iza njih nisu nikoga vidjeli.

To kao da je bio znak i za ostale napadače. Podboli su konje i pojurili prema zgradama. Jedan od njih je u ruci vitlao zapaljenom bakljom. Snažno je zamahnuo i bacio je prema jednoj od staja. Plamen je odmah zahvatio slamnati krov koji se za nekoliko trenutaka pretvorio u buktinju.

— Što, do vraga, još čeka? — tiho je prostenjao Gonzales, no ipak dovoljno glasno da su ga Cisco i Jantonio čuli.

Njima dvojici je odmah bilo jasno na koga se odnosi njegovo pitanje, jer je El General izričito naredio da nitko ne zapuca prije nego što to on učini.

Vodja razbojnika kao da ga je također čuo, jer je upravo tada

povukao okidač na svom karabinu. Začuo se pucanj i konjanik koji je bio najbliži izlazu iz doline prevrnuo se preko glave svoga konja u prašinu.

To je bio znak za sve druge branioce, jer je odasvud zaprštalo. Činilo se da dolina podrhtava od siline eksplozija. Paklenska simfonija bila je sastavljena od grmljavine pušaka velikog kalibra, laganijih karabina i brojnih revolvera. Začuo se i poneki prasak prastarih musketa za koje je bilo pravo čudo da još pucaju.

Napadači su bili napadnuti. Sa svih strana obasula ih je ubitačna kiša olovnih zrna. Revolveraši nisu izgubili glavu, odmah su odgovorili na protivničku paljbu. Zapucali su prema skrivenim Meksikancima, no od toga nije bilo mnogo koristi jer su njihovi neprijatelji bili dobro zaklonjeni.

Učinak paljbe je bio strahovit. Nepunu minutu nakon početka sukoba broj Harperovih ljudi bio je prepolovljen. Uokolo su jurili preplašeni konji bez jahača. Nekoliko zalutalih metaka pogodilo je i životinje koje su strahovito njiskale. Njihovo bolno vrištanje paralo je uši i još više pridonosilo općem metežu.

Pet revolveraša namjeravalo se probiti iz tog uzavrelog, pakla, ali su njihovu namjeru pravodobno onemogućili banditi koje je Gonzales rasporedio na samom ulazu u dolinu. Oni kao da su jedva dočekali što se i njima pružila prilika za ubijanje. Otvorili su urnebesnu paljbu i već nakon drugog plotuna nijedan od petorice kauboja više nije bio živ.

Broj napadača se smanjivao. Na kraju su ostala samo trojica, no i njima je bilo jasno da više neće moći dugo pružati otpor. Među njima je bio i Henry Harper, koji je nekim čudom bio neozlijeđen.

Odjednom je neki glas nadglasao urnebesnu pucnjavu koja nije ni na trenutak prestajala. Ne mareći za opasnost, Gonzales se podigao iza zaklona i zaurlao:

— Ne pucajte u Harpera! Ostavite mi ga živoga!

Ljudi su ga poslušali, jer na rančera više nitko nije ispalio ni jedan metak. Ostaloj dvojici revolveraša više nije bilo spasa, jer su ih tada svi branioci izabrali za cilj. Njihova tijela su se trzala od mnogobrojnih metaka koji su ih pogađali. Jantoniju se na kraju smučilo, jer to više nije bio sukob, već najobičnija klanonica. Odbacio je pušku i užasnuto prošaptao:

— Zašto, do vraga, već jedanput ne prestanu s tim.

Cisco ga je čuo. Prestao je puhati i začuđeno ga pogledao.

— O čemu ti to pričaš, Jantonijo. Zar misliš da bi oni nas poštediti da su kojim slučajem na našem mjestu?

— Baš me briga što bi oni učinili. Ovim dokazujemo da nismo ništa bolji od njih.

Cisca je neugodno iznenadilo takvo prijateljevo mišljenje, jer ga je protumačio kao slabost. Pomislio je da je Jantonio u šoku i da ne zna što govori.

U svakom slučaju morat će poslije o svemu tome s njim ozbiljno porazgovarati, odlučio je, a onda mu je pažnju ponovo za-

okupilo ono što se događalo na bojištu.

Harper je shvatio da na njega nitko ne puca, te je pokušao to iskoristiti i pobjeći. Potjerao je konja prema izlazu iz doline, no u tome ga je El General preduhitrio. Dobro naciľjanim metkom pogodio mu je konja i životinja se srušila. Rančer je u posljednjem trenutku odskočio u stranu izbjegavši tako da ne ostane pod mrtvom životinjom.

Još se nije predavao. Potrčao je i pri tom je čak odbacio tešku sačmaricu koju je dotad držao u rukama. A tada je shvatio da je za sve prekasno, jer su se niz obronak spuštali banditi i krenuli prema njemu.

Na kraju su mu popustili živci, što i nije bilo neobično nakon svih strahota što su se dogodile u tako kratko vrijeme. Zastao je kao vepar kojeg progone lovački psi, a onda se okrenuo i pojurio u suprotnom smjeru.

— Izbezumljen je od straha, kao muha bez glave — promrmľjao je Gonzales i prezirno pljunuo.

Polako se uspravio i počeo se spuštati prema dnu doline. Njegov primjer slijedili su i njegovi ljudi koji su se izmiješali s El Generalovim razbojnicima i ovčarima koji su mu pritekli u pomoć.

Istodobno je iz dna doline prema mjestu sukoba krenula gomila žena, staraca i djece koji su dotad bili tamo skriveni. Lica su im sličila na indijanske posmrtno maske, a na njima se jasno mogla pročitati mržnja koju su osjećali prema rančeru. Na čelu te pomalo sablasne povorke bila je žena čija se potpu-

no sijeda kosa neuredno spuštala do polovice leđa. Nešto je nerazumljivo mrmljala, a u očima joj je blještalo luđački sjaj.

Činilo se da ju je Harper prepoznao, jer je preplašeno ustuknuo.

— Spasite me od te vještice!

— užasnuto je povikao, a onda je shvatio da mu nema spasa.

— Pa to je Dolores Sanchez

— iznenađeno je, više za sebe, promrmljao Jāntonio.

— Da, sad će kojot na vlastitoj koži osjetiti osvetu žene kojoj je ubio sinove i muža. Da se mene pita, radije bih dopustio da me ujede zvečarka — sarkastično je rekao Cisco.

Imao je pravo, jer je žena izgledala kao biće s drugog svijeta. Ispružila je duge kvrgave prste kao da rančeru želi iskopati oči. On se prestrašeno povlačio, iako se udaljenost među njima sve više smanjivala.

Na kraju je stigao do staje čije su drvene grede još gorjele. Zakoračio je unazad. Prekasno je shvatio što je iza njega. Prestrašeno se okrenuo, a onda se spotakao i pao u plamen. Vatre ni jezici su liznuli u zrak kao da se vesele nenadanoj žrtvi. Začuo se krik od kojega se mnogi ma sledila krv u žilama, a onda se, osim cvrčanja gorućih greda, ništa više nije čulo.

— Pravda je zadovoljena — prošaptala je Dolores Sanchez, a niz lice su joj kapnule dvije suze.

XXI

Razularenu masu pobješnjelih i osvete željenih ovčara i njihovih obitelji više nitko ne bi mogao odvratiti da do kraja ne

izvrše što su naumili. No to nikom nije ni padalo na pamet. El General i njegovi ljudi prvi su im primjerom pokazali kako se to radi.

Iz strahovite borbe nitko od Harperovih revolveraša nije izvukao živu glavu. Razbojnici su ih opljačkali, a onda su krenuli prema ranču HH. Za njima se valjala gomila Meksikanaca. Muškarci, žene i djeca vozili su se u kolima ili su jahali na margarcima i mazgama. Neki od njih su se kočoperili na konjima mrtvih kauboja. To je bio njihov dio ratnog plijena.

Kad se to šareno društvo dokotalo do zgrada stare misije, više nije bilo nikoga tko bi im se mogao suprotstaviti. Nekoliko kauboja, koje je Harper ostavio uz stoku, vrlo brzo je shvatilo kakva je sudbina zadesila njihova gazdu i revolveraše koji su s njim otišli. Ne oklijevajući ni trenutka podboli su konje i glavom bez obzira odjurili u suprotnom smjeru od onog kojim se svjetina približavala.

Na ranču je ostalo samo nekoliko Meksikanaca koji su obavljali pomoćne poslove. Njima nije bilo ni na kraj pameti da se bore protiv svojih sunarodnjaka. I samima im je ionako dozlogrdilo Harperovo bahato ponašanje. Ponižavao ih je uvijek kada mu se pružila prilika, a takve prilike su bile česte. Stoga nije bilo nimalo neobično da su se odmah pridružili razbojnicima i ovčarima u pljački.

Najprije je nastradao podrum. Viski i pivo su potekli u potocima, što je pridonijelo da poraste ionako dobro raspoloženje osvetnika. Odmah zatim nekoliko je goveda životima

platilo neopreznost, jer su se previše približili. Planule su vatre i zamirisalo je pečeno meso.

Meksikanci ne bi bili to što jesu da se ubrzo nije začuo zvuk gitara. Odnekle su se pojavila čak i dva trubača i veselje je moglo početi.

Raskalašena zabava je potrajala dugo u noć, sve dok umor i piće nisu srvali i najizdržljivije. Na kraju su Cisco i Jantonio ostali jedini budni. Nijednome san nije dolazio na oči, no svaki od njih je imao svoje razloge.

Cisco je bio uzbuđen jer se njegova zamisao napokon ostvarila. Više nije bilo omraženog Henryja Harpera koji je dotad nesmetano tiranizirao mirne i vrijedne ovčare. Doduše, još im je prijetila opasnost od Georgea Haywortha, no mješanac je pretpostavljao da se on neće usuditi počinjati neprijateljstva u trenutku kad je ostao bez saveznika. Osim toga, on je bio umjereniji u postupcima od Harpera. Možda ćemo s njim na kraju ipak postići sporazum, ponadao se Cisco.

Cisco nije želio ni sam sebi priznati da je takvo razmišljanje bilo ponukano još jednim razlogom: lijepa Hayworthova kći stalno mu se vrzmalâ po glavi. Nije je mogao zaboraviti. Iskreno govoreći, on se baš i nije pretjerano trudio da se to dogodi.

Razlog Jantonijeve uznemirenosti bio je sasvim drukčiji, a on ga i nije želio skrivati od prijatelja. Cisco je naslućivao što je moglo biti posrijedi. Zbog toga ga je pokušavao odobrovoljiti.

Potapšao ga je po ramenu i srdačno rekao:

– Razveseli se malo, stari moj prijatelju! Barem sad nemaš više razloga za zabrinutost.

– To ti samo misliš – sumorno je promrmljao Jantonio.

Cisco ga je iznenađen pogledao.

– Istresi dušu i reci mi što te muči. Možda će ti onda biti lakše.

– Ne znam da se to tek tako može riješiti.

– Onda popij malo, amigo! Dobro će ti doći jer izgledaš kao da si progutao vreću ljutih paprika.

Jantonio se oporo nasmiješio, iako mu je lice još bilo smrknuto.

– Možda bi to bilo najbolje. Tako bih barem na kratko zaboravio što nas čeka.

– A što će se to tako važno dogoditi? – sumnjičavo je upitao mješanac.

– Ne pretvaraj se kao da to i tebi nije jasno. Svaki nož ima dvije oštrice. Jedna služi za ubijanje neprijatelja, a na drugoj se i sam možeš vrlo lako posjeći.

Cisco se nelagodno trgao.

– Ako se ne varam, misliš na El Generala? – tiho je upitao.

– Napokon si shvatio. Misliš li da će se on zadovoljiti samo polovicom kolača?

– Tvoje riječi me podsjećaju na graktanje zloguke ptičurine, Jantonio – procijedio je Cisco.

– A mene tvoje ponašanje na ponašanje dječaćića koji potkopava stijenu, a i ne sluti da bi mu ona ubrzo mogla pasti na glavu – bijesno je odbrusio Jantonio.

Htio je još nešto dodati, a onda se posramio zbog svojih riječi. To je bilo prvi put u nizu godina da su se dvojica prijatelja porječkala.

Nasmiješio se i pomirljivo rekao:

— Možda je sve to samo ružan san koji će nestati s prvim sunčevim zrakama.

Cisco se također malo oraspoložio.

— Bolje bi bilo da malo odspavamo prije nego što zasiju te zrake. Sutra nas čeka naporan dan.

XXII

Drugoga dana sunce je već bilo visoko odskočilo kad su se ljudi počeli buditi. Zaplakalo je poneko dijete. Odmah zatim majka bi se probudila i tiho mu šaputala umirujuće riječi, posramljena što ju je san tako prevario.

Uskoro su se počeli buditi i muškarci. Većina je odmah potražila neko sredstvo da odagna mamurluk i glavobolju, a to su bili viski ili tekila.

Iako se Cisco ponadao da će ih proći želja za osvetom, nije bilo tako. Mržnja prema rančerima u njima je bila duboko usadena i nije mogla tek tako nestati. Pošto su sasvim opljačkali Harperov ranč, završavajući tako ono što nisu učinili prethodnoga dana, Mariano je povikao:

— Ovdje više nemamo što tražiti, ljudi. Došao je red da i s Hayworthom podmirimo račune.

Njegove su riječi bile prihvaćene s oduševljenjem. Gomila

još polupijanih muškaraca kao da je samo to čekala. Urlali su i zavijali kao čopor kojota za vrijeme punog mjeseca, tako da je Cisco trebalo prilično vremena da ih umiri. To nije sasvim uspio, ali ipak su se malo stišali da bi čuli što im želi reći.

— Nema smisla da nastavljamo neprijateljstva, jer bi to moglo izazvati neželjene posljedice. Ne želite valjda da o cijelom događaju čuje guverner, pa da nam na vrat natovari vojsku.

Iako su njegove riječi zvučale logično, njihov pravi smisao nije mogao doprijeti do pijanih mozgova.

— Ti samo reci ako si se preplašio i ne želiš s nama, Cisco. Posao možemo i bez tebe obaviti — prezirno se nacerio Mariano.

Mješanac ga je bijesno odmjerio. Bio je pomalo zatečen njegovim ponašanjem, jer je mladić bio poznat kao kukavica. Što od djelovanja alkohola, što od osjećaja sigurnosti koju mu je pružalo to što je okružen gomilom istomišljenika, Mariano se potpuno promijenio.

— Smirite se, ljudi, prije nego što stvari krenu neželjenim tokom. Bilo bi bolje da... — govorio je Cisco.

Nije stigao dovršiti rečenicu jer ga je Mariano ponovo prekinuo. Teatralno je raširio ruke i povikao:

— Kukavice nam ne trebaju. Ako još netko misli tako, najbolje mu je...

Tada je Cisco njega prekinuo. To nije učinio nimalo obazrivo. Zamahnuo je i munjevito ga raspalio, tako da se mladić bez riječi stropoštao. Zakolutao je očima i više se nije pomakao.

— Za tebe je najpametnije da držiš jezik za zubima dok te netko ne upita za mišljenje — bijesno je prosiktao Cisco i nekoliko muškaraca se nervozno nasmijalo.

Svi su oni vrlo dobro znali da je najbolje ne šaliti se s njim.

Kao da se ništa nije dogodilo, Cisco se hladnokrvno okrenuo prema gomili i nastavio:

— Htio sam vam reći, prije nego što me je ova usijana glava prekinula, da je najpametnije da se vratite svojim kućama. Uvjeran sam da nam od Haywortha više ne prijeti opasnost. Poučen Harperovim primjerom sad će dobro razmisliti prije nego što nas se usudi napasti.

Muškarci su ponovo zažagorili. Ciscu se učinilo da većina odobrava njegov prijedlog. Kad je već pomislio da ih je uspio umiriti, iza svojih leđa je začuo snažan glas:

— Ne bih se baš složio s tvojim mišljenjem, Cisco. Nećete biti sigurni sve dok je u vašoj blizini makar i jedan rančer. Osim toga, ne bih baš rekao da su tom starcu poispadali svi zubi. Ugrist će vas kad se tome najmanje budete nadali, i to za najbolnije mjesto.

— Zašto to ne bismo pričekali. Dokazali smo da nas nitko ne može pobijediti kad se ujedini-mo — žustro je odgovorio Cisco.

Glas mu više nije tako sigurno zvučao kao prije nekoliko trenutaka.

— Prestani mi stvarati smetnje dok još imaš vremena — zarežao je El General. — Zar misliš da sam sa svojim ljudima ovamo došao uzalud?

To je rekao dovoljno tiho da ga osim Cisca nitko drugi nije

mogao čuti. Mješanac je protrnuo jer je shvatio da su se Jantonijeve crne slutnje obistinile prije nego što je to očekivao.

— Što još čekamo, kad još nismo do kraja obavili posao? Niste se valjda preplašili šake plaćenih revolveraša — zaurao je El General.

Njegovi ljudi kao da su samo to čekali. Bacili su sombrera visoko u zrak i vikali:

— Viva El General! Viva El General!

Činilo se da je njihovo oduševljenje prešlo i na ovčare koji su na trenutak ostali zbunjeni Ciscovim riječima. Njihove posljednje sumnje o tome što im je činiti nestale su kad je i Gonzales zagrmio:

— Adelante! Viva El General!*

— Pa on je sasvim poludio — promrmljao je Cisco, no više ga nitko nije čuo jer su ljudi uzbuđeno vikali.

Krv im se uzburkala pri pomisli da će uskoro uništiti i drugog protivnika čijeg su se i ime na bojali. To je uostalom bio sastavni dio njihove čudi.

Cisco je ostao osamljen i na njega više nitko nije obraćao pažnju. Ljutito je grickao usnicu jer je shvaćao da u tom trenutku više ne može ništa učiniti da bi ih obuzdao.

Na ramenu je osjetio nečiju ruku. Kad se okrenuo, ugledao je Jantonijevo smrknuto lice.

— Čini se da su ti uzde izmakle iz ruku, amigo — mirno je rekao.

* Naprijed! Živio El General! (španj.)

U njegovu glasu Cisco nije osjetio zadovoljstvo što su se njegove pretpostavke obistinile.

— Prokleti glupani! Kako ne shvaćaju da ih Pancho želi iskoristiti — ljutito je zabrundao mješanac.

— Kad to shvate, bit će prekasno da bilo što promijene.

— Kako to misliš?

— To još nije najgore što im se može dogoditi — zamišljeno je odgovorio Jantonio.

XXIII

Ruby je preplašeno promatrala gomilu ljudi koja im se približavala. Koliko je mogla procijeniti, bilo ih je najmanje tri stotine, ne računajući žene i djecu.

Čvrsto je držala vinčesterku ne pomišljajući ni na trenutak da uđe u kuću. U njoj ionako ne bi bila ništa sigurnija, osim što bi time produljila agoniju. Ubacila je metak u cijev i naciljala na najbližeg čovjeka. Po njegovom ponosnom držanju zaključila je da je on vođa.

Njezin se otac nije ni pomakao. Da je to i htio, nije mogao jer je bio posve oduzet. Sjedio je na stolcu u koji ga je smjestila Ruby i nešto nerazgovjetno mrmljao. Ona se okrenula i popravila pokrivač koji mu je prebacila preko koljena. Ni najmanjim znakom nije pokazao da je svjestan njezine blizine. Glava mu se tresla, a u njegovim očima više nije bilo prijašnjeg sjaja.

Ruby je duboko uzdahnula, a onda se ponovo okrenule prema došljacima. Prvi muškarci približili su joj se samo na dvadesetak metara. Poravnala je

mušicu s grudima čovjeka za kojeg je pretpostavljala da je vođa i povikala:

— Ako učinite još samo jedan korak, bit će vam posljednji u životu.

El General je zastao jer je shvatio da se djevojka ne šali. Preko lica mu je preletio lukavi osmijeh i on je rekao gotovo umilnim glasom.

— Na tvome mjestu dobro bih promislio prije nego što bih nešto slično učinio, ljepotice.

— Nemam izbora, a ionako je svejedno da li ću odmah umrijeti, ili nešto poslije.

— Tko je uopće rekao da će ti se nešto dogoditi, ljepotice — naoko se začudio El General.

Okrenuo se prema ljudima i upitao ih:

— Imate li što protiv ove ljupke djevojke?

Nitko nije rekao ni riječi, i on joj se ponovo obratio:

— Eto vidiš, baš kao što sam ti rekao. Ako ti ni to nije dovoljno, onda ti se kunem da ti neće pasti ni vlas s glave.

Ona je uporno šutjela.

— Zar ti to nije dovoljno, ljepotice? Preporučio bih ti da mi daš tu pušku prije nego što se dogodi nešto što ne bi trebalo. Ionako baš nije prikladna igračka za djevojke.

— Najprije mi obećajte da ocu nećete učiniti ništa nažao.

— Tvom ocu? — pretvarao se da je začuđen El General. — Tko je tvoj otac.

Ona je malo spustila pušku i desnom rukom pokazala preko ramena.

— Zar je taj starac tvoj otac?

— bandit se iskreno iznenadio.

Začudoeno je pogledao starca koji je odsutno gledao ispred

sebe kao da ga se to sve ništa ne tiče. Prasnuo je u grohotan smijeh.

— Zar je to taj moćni Hayworth od kojega su svi strepili?

— Da, to je on, ili bolje rečeno sjena od onog što je nekada bio.

— Što mu se to tako strašno dogodilo da je odjednom postao krotak kao janje?

Ruby nije ništa odgovorila, samo je cijev vinčesterke vidljivo zadrhtala.

— Čuo sam da je George Hayworth prilično neugodne prirode i da je okružen gomilom plaćenika koji u životu ne znaju ništa drugo osim potezati okidač. — El General je odmahnuo glavom i procijedio kroza zube: — Neka sam proklet ako mi je jasno što se ovdje dogodilo.

Iz skupine se tada izdvojio Cisco. Iako ga je samo letimično pogledala prije nego što je svu pažnju ponovo posvetila El Generalu, djevojka ga je odmah prepoznala.

— Reci mi gdje su nestali ti strašni pistolerosi? — upitao je El General dok mu je glas podrhtavao od zatamljenog smijeha.

— Otišli su do vraga — odbrusila je ona.

— Kako to misliš »otišli«. Nisu se valjda prestrašili?

— Upravo se to dogodilo. Kad su saznali što se jučer dogodilo s Harperom i njegovim ljudima, podvili su repove i jednostavno pobjegli.

— Koliko vidim, to je tvog oca prilično pogodilo — rekao je Cisco, koji je također bio iznenađen neočekivanim obratom.

— Prije bih rekao dotuklo — okrutno se nacerio El General.

Djevojka se iznenada slomila. Ispustila je pušku i briznula u plač. El General se u nekoliko velikih koraka stvorio kraj nje. Nogom je odgurnuo pušku, a onda je zgrabio Ruby nimalo nježno.

— To ipak ne znači da se nitko neće brinuti o tebi, ljepotice. Nakon svega što si proživjela sigurno ti je potrebno rame za plakanje — cinično se nasmijsao bandit i pokušao je poljubiti.

Ona se uspjela istrgnuti iz željeznog zagrljaja. Prije nego što se El General snašao, zamahnula je rukom i pljusnula ga.

— Prste k sebi, prostačino! — bijesno je prosiktala.

El General je pobjesnio. Tako nešto još mu se nikad nije dogodilo, i to još pred tolikim svjedocima.

— Prokleta zmijo, ukrotit ću ja tebe tako da ćeš mi iz ruke jesti! — zaurao je i ponovo je zgrabio.

Tada se dogodilo nešto što nitko nije očekivao. Cisco je trgao revolver i uperio ga u bandita.

— Ostavi djevojku na miru — zarežao je.

El General je popustio stisak i preneraženo se zabuljio u nje.

— Zar si poludio, Cisco, da na mene potežeš oružje? — jedva čujno je prošaptao.

— Rekao sam ti da djevojku ostaviš na miru — prosiktao je mješanac glasom koji je podrhtavao od bijesa.

Razbojnik je gurnuo Ruby i ona je odletjela nekoliko metara jedva uspijevajući zadržati ravnotežu.

— U redu, sam si to tražio. Dobro zapamti da ti od sada više nisam prijatelj.

— Varaš se ako misliš da me je to pogodilo. Još jučer sam požalio što sam te uopće doveo ovamo — mirno je odgovorio Cisco, iako mu je lice bilo blijedo kao krpa.

— Sad je za to prekasno. Valjda ti je poznato da El General ne zaboravlja uvrede.

— Dosta je bilo ubijanja, Panchito. Vrijeme je da se u ovaj kraj ponovo vrati životna radost — umornim glasom rekao je Cisco, a onda se okrenuo prema gomili koje je iznenadni događaj također zatekao.

— Valjda vam je jasno da vam od Georgea Haywortha više ne prijeti nikakva opasnost. Nećemo se valjda spustiti tako nisko da se borimo sa ženama?

Iz gomile ovčara se začulo odobravanje mrmljanjem.

— Imaš pravo, Cisco! Dosta je bilo ubijanja! — povikao je jedan, a čovjek do njega je dodao:

— Tako je! Vratimo se kućama!

Oduševljenje je ponovo zahvatilo ljude i oni su veselo zagalamili.

— Vratimo se kućama! Vratimo se našim kućama!

El General je shvatio da je najpametnije da se povuče. Iako je znao da će ga njegovi razbojnici vjerno slijediti u svaku borbu ako zatreba, nije htio ništa riskirati. Pretpostavljao je da će u sukobu, ako ga bude, ovčari stati na Ciscovu stranu, a njih je bilo gotovo deset puta više nego bandita.

Uzeo je uzde svojega konja kojeg je pridržavao jedan od

njegovih ljudi, a onda se u jednom pokretu vinuo u sedlo. Okrenuo se prema Ciscu i prostrijelio ga pogledom.

— Ubit ću te kao kojota prvom prilikom kad te nađem nasamo — prijeteći je zarežao, a onda je potjerao konja.

Iz gomile su se izdvojili razbojnici i pojurili za svojim vodom.

— Kladim se da će obećanje održati — upozorio je Jantonio Cisco.

— Ne moraš me na to podsjećati jer ga poznajem — rekao je mješanac i zabrinuto upitao djevojku:

— Je li vas grubijan povrijedio, Ruby?

XXIV

Kad su ovčari otišli, Cisco je ostao s djevojkom na ranču. Bilo mu je drago kad je opazio da su se siromašni ljudi posramili svog ponašanja. Ispod debele kore okrutnosti u njima su ipak kucala plemenita srca.

— Što ćete sad učiniti? — nakon kraćeg oklijevanja upitao je djevojku.

Pogledala ga je i bespomoćno slegla ramenima.

— A što bih mogla učiniti. Otići u Santa Fe i pokušati prodati imanje.

— Zašto ne biste ostali i pokušali nastaviti očev posao, ali u miru sa susjedima?

— Nemojte me nasmijavati. Zar nakon svega što se dogodilo? — U sukob niste bili umiješani, i to svi znaju. Na kraju zemlja je vaša. To vam nitko ne može osporiti.

– To je doduše točno, ali od toga neću imati nikakve koristi kad se ponovo pojave oni razbojnici – uzdahnula je ona.

– Mislite na El Generala?

– Ne znam kako se zove, ali to sad nije ni važno. Valjda ste opazili kako me gledao. Takvi tipovi lako ne odustaju od onoga što su nakanili.

Cisco je znao da ima pravo, pa ipak je smatrao da sve još nije gotovo.

– Mogao bih vam ja pomoći

– bojažljivo je prošaptao.

Oči su mu se kriješile, tako da nije mogao sakriti osjećaj koji se u njemu naglo rasplamsao.

Njegov prijedlog kao da ju je malo oraspoložio. Nasmiješila se i rekla:

– Hvama vam na nesebičnoj ponudi, ali vjerojatno i sami shvaćate da od toga ne bih imala mnogo koristi. Vi ste sami, a njih je više od dvadeset.

– Pozvat ću nekoliko najboljih prijatelja koji će mi sigurno priskočiti u pomoć. Osim toga, mogli bismo angažirati revolveraše kao što je to vaš otac učinio.

– Pa da se povijest ponovi?

– gorko ga upitala, a odna je odmahnula glavom i nastavila:

– Ne, Cisco, to ne bi bilo dobro. Kao da već nije bilo dosta ubijanja.

– Slažem se da je bilo dosta krvoprolića, ali kako se možete tek tako predati? Čuo sam da su Hayworthovi prilično uporni i teško ih je smesti kad nešto utuče u glavu, no čini se da to ipak nije točno – razočarano je uzdahnuo.

Činilo se da su je njegove riječi trgle i u njoj probudile želju

za otporom. Prkosno je podigla glavu i ponosno rekla:

– Hayworthovi se ne predaju, a ja sam Hayworth također. Cisco je shvatio da joj je pronašao slabu točku. Nasmiješio se i lukavo rekao:

– Pa baš to nisam vidio, barem dosad...

– E onda ćete vidjeti, i da znate, do daljnjega ostajem ovdje!

Napokon sam je uspio trgnuti iz mrtvila, Cisco je zadovoljno pomislio.

– To znači da i ja ostajem? – oklijevajući je upitao.

– Od danas ste predradnik na ranču. Mjesečna plaća vam iznosi šezdeset dolara, uz stan i hranu. Imate neku primjebku?

Cisco se zbunjeno počeo glavi jer je ostao pomalo zatečen iznenadnom promjenom u njezinu ponašanju.

– Koliko je ljudi ostalo na ranču... gazdarice?

– Samo vi i ja, no na vama je da pronađete nove radnike. Osim toga, i dalje me možete zvati Ruby.

– Zanima me još nešto – neodlučno je rekao.

– Možete pitati sve što vas zanima a u vezi je s vašim poslom.

– Nisam baš siguran da je to u vezi s poslom, ali u krajnjem slučaju ipak se odnosi na ranč – otezao je Cisco.

– Prijedite na stvar. Ne bih željela cijeli dan potratiti u beskorisnom razgovoru.

Cisco je kimnuo, a onda je duboko uzdahnuo.

– Što ćete učiniti s njim? – rekao je i glavom pokazao na

Georgea Haywortha koji je još sjedio u stolcu za njihanje.

Pitanje ju je nakratko zbunilo, no brzo se oporavila od iznenađenja i ljutito odbrusila:

— To vas baš nimalo ne bi trebalo zabrinjavati, no kad ste već pitali, zadovoljit ću vašu bolesnu znatiželju. Mislim da ću naći neku siromašnu ženu koju ću zadužiti da se brine o ocu.

— Nemojte mi zamjeriti, ali čini mi se da vas nije previše potreslo ono što mu se dogodilo

— nije mogao odoljeti a da to ne kaže.

— Imate pravo. Smatram da je završio na način kojim je cijelog života živio — hladno je odgovorila.

— Kako to mislite? — iznenađeno je upitao.

— Vrlo jednostavno. Cijelog života se služio silom da bi ostvario svoje ciljeve. Valjda vam je poznato da se nasiljem ništa ne postiže i da sila uvijek rađa novu silu?

— Da, da, to je točno — promrmlijao je Cisco i pomislio: Do vraga, kakva je to zapravo žena. U jednom trenutku mi se činilo kao da ju je iznenadna nesreća potpuno slomila, no očito sam se prevario.

— Baš dobro da smo se složili. Pripazite da se i vama nešto slično ne dogodi, Cisco — opomenula ga.

Mješanac se trgao, no nije joj ništa odgovorio. Skinuo je šešir i naklonio se.

— Ako je to bilo sve, dopustite da sad krenem za poslom. Morat ćemo biti vraški brzi ako želimo da nas El General i njegova banda ne iznenade.

Okrenuo se da ode, no ona ga je tiho zazvala.

— Pričekajte još malo, Cisco! Htjela sam vam reći da sam vam ...

Zastala je i on je osjetio da joj je nelagodno. Oborila je pogled i gotovo šapatom dodala:

— Hvala vam za sve što ste za mene učinili, Cisco.

Ponovo je djelovala vrlo ženstveno. Cisco je osjetio kako ga ispunja toplina, no on još nije želio otkrivati karte.

Nasmijao se i rekao:

— Čini mi se da smo sad poravnali račune, Ruby.

XXV

Kad je stigao na Gonzalesovo imanje, Cisco je sjahao i privezao konja za ogradu. Već se spustila večer i muškarci su bili u kući.

Popeo se na verandu i upravo kad je uhvatio kvaku iz tame je začuo kako ga netko zove.

— Pričekaj na trenutak, Cisco! Vjerojatno ti se baš tako ne žuri.

Iznenadeno se trgao i prošaptao:

— Maria! U tami te nisam opazio.

— Ništa neobično, jer to nije prvi put, Cisco — tužno je rekla djevojka.

Prišla mu je i stavila ruke na rame.

— Čuvaj se, Cisco! U posljednje vrijeme su se dogodile strašne stvari.

— To smo uglavnom vrlo uspješno riješili — bezbrižno se nasmijao.

— Varaš se, jer ti tek sad prijeti najveća opasnost.

– Misliš na Pancha?

Potvrдно je kimnula.

– Taj tip neće mirovati dok ti se ne osveti.

– Hvala ti što brineš, Maria, no dosad sam se prilično uspješno brinuo za sebe. Nadam se da će tako biti i ubuduće.

Ona je zašutjela i potišteno pognula glavu. Naslutio je da ju još nešto tišti.

– Još si mi nešto htjela reći?

– upitao je.

Kad je ponovo progovorila, glas joj se jedva čuo.

– Čula sam da si našao zaposlenje kod Ruby Hayworth.

Znači to je muči, nezadovoljno je pomislio. Slutio je kakve osjećaje Maria gaji prema njemu, no tu se nije dalo ništa promijeniti. Bila mu je draga, ali kao sestra ili dobra prijateljica. Ono što je osjećao prema Ruby bilo je nešto sasvim drugo i nije se moglo tako nazvati.

Nije joj želio lagati. Za nju je barem mogao učiniti to da bude iskren.

– Dobro si obaviještena, Maria – bilo je sve što je rekao.

– Želim ti sreću i čuvaj se, Cisco! – prošaptala je.

Glas joj je bio drhtav i ispunjen tugom. Bilo mu je jasno da je na rubu plača. Htio ju je zagrliti, no ona mu se izmakla i pobjegla u noć.

– Prokletstvo, samo mi je to još trebalo – mrzovoljno je promrmljao i ponovo uhvatio kvaku.

U tom su se trenutku ulazna vrata otvorila i na njima se pojavio Jantonio.

– Cisco! Što ti ovdje tražiš?

– iznenađeno je povikao kad je prepoznao prijatelja.

– Zar čovjek više ne može potražiti stare prijatelje? – pretvarajući se da je ljut odgovorio je mješanac.

– Svakako da možeš, samo sam mislio da si zauzet važnijim poslom – dvosmisleno je rekao Jantonio i nasmiješio se.

– Nije mi do šale, amigo. Možda neki drugi put, ali sad bih želio s tobom ozbiljno razgovarati.

– Otkud si znao da sam u gazdinoj kući? – začudio se Jantonio.

– Nisam znao da si ovdje, ali najprije sam želio razgovarati s Gonzalesom – priznao je Cisco.

Jantonio je iznenađeno zavijčao, jer je polako počeo shvaćati koji bi mogao biti pravi razlog mješančeva posjeta.

– Htio sam ga upitati da li ima nešto protiv toga da prijeđeš na Hayworthov ranč.

– Dakle, tako stoje stvari – procijedio je Meksikanac.

– Upravo tako, Jantonio – potvrdio je Cisco.

– Dobro je što si o tome brinuo, no vjerujem da će pristati na tvoj prijedlog sada kad su se stvari tako izmijenile.

– A što ti kažeš na sve to? – zabrinuto je Cisco upitao.

– Ništa, što bih trebao reći – Meksikanac je slego ramenima.

– Znači pristaješ?

– Zar si nešto drugo očekivao da ti odgovorim – ljutito je zagundao Jantonio.

Cisco ga je zagrlio i potapšao po ramenu.

– Znao sam da si pravi prijatelj i da na tebe mogu uvijek računati – uzbuđeno je rekao.

– Svejedno bi bilo dobro da o svemu porazgovaraš s gazdom. Vjerojatno nisi upoznat s nedavnim događajima.

Mješancu je bilo na vrhu jezika da ga upita o kakvim je događajima riječ, jer mu je nešto slično već nagovijestila Maria. Na kraju je ipak odlučio da još malo prička.

Zajedno su ušli u kuću u prostran ali jednostavno namješten salon. Herman Gonzales je sam sjedio za velikim stolom. Začuo je korake koje je prigušio debeli sag i podigao glavu.

Kad je prepoznao Cisca, skočio je sa stolice i pošao mu u susret.

– Kakvo iznenađenje! Tko bi mogao i pomisliti da ćeš se vratiti, Cisco!

Mješanac je potišteno odmahnuo glavom i rekao:

– Nisam se vratio na posjed, gazda. Došao sam vas zamoliti za uslugu.

Gonzales je ponovo polako sjeo.

– Za uslugu? Kakvu uslugu, Cisco?

– Nadam se da se ne ljutite na mene što sam tako naglo promijenio gazdu

– Budući da su se okolnosti izmijenile, to mi nimalo ne smeta, iako sam pomalo ostao zatečen – priznao je Gonzales. –

To se sve tako brzo dogodilo. – Pažljivo ga je odmjerio i nasmiješio se. – Smršavio si u posljednje vrijeme, Cisco.

– Mnogo radim. Tako reći od jutra do sutra.

– Hm, da. Vjerojatno to nije sve. S obzirom na tvog novog gazdu, zapravo gazdaricu, ne čudim se da ...

Ciscu je krv naglo navalila u lice.

– Ne dopuštam da o Ruby tako govorite! – planuo je.

Shvaćajući da je vrug odnio šalu, Gonzales je brzo pokušao ispraviti pogrešku.

– Svakako, svakako, Cisco. Ni na kraju pameti mi nije bilo da uvrijedim gospođicu Hayworth.

Duboko je uzdahnuo i žurno dodao želeći promijeniti temu razgovora:

– Govorio si o nekoj usluzi, Cisco.

Mješančev bijes je naglo ishlapio. Nelagodno se promeškalo. Skupio je hrabrost i u jednom dahu rekao:

– Htio sam vas zamoliti da dopustite da Jantonio prijeđe na naš ranč.

– Da radi za Hayworthove?
– polako je upitao Gonzales.

Cisco je samo potvrdno kimnuo.

– A što ti o svemu tome misliš? – Gonzales je upitao Jantonija.

– Cisco mi je najbolji prijatelj. Iako nisam uvijek odobravao njegove postupke, čini mi se da mu je sad pomoć prijeko potrebna.

– I ja tako mislim, iako ćeš mi nedostajati. I sam znaš da mi prijeti opasnost od El Generala i njegove bratije.

– Pancho vam je prijetio? – iznenadio se Cisco.

– Nije se zadržao samo na tome, nego je ubio Joséa.

– Što, ubio je Joséa? Kako se to dogodilo?

– Tvom prijatelju se očito svidio naš kraj, te je odlučio da se ovdje dulje zadrži. Svakako

ne možeš očekivati od takva tipa da živi od poštenog rada.

— Što je sad smislio? — upitao je Cisco sa zebnjom u glasu.

— Odlučio je živjeti na našoj grbači. Od svakog vlasnika imanja zatražio je da mu ustupi trećinu prihoda. Moraš priznati da to i nije baš malo, pogotovo ako se uzme u obzir da je stoka iznenada počela ugibati. Još malo pa ni sami nećemo imati što jesti.

— José mu se suprotstavio?

— On i Mariano su bili kod ovaca kad se pojavio El General. Htio je otjerati stoku i moj hrabri predradnik to nije dopustio. Iako je znao da protiv razbojnika nema nade, ipak im se suprotstavio.

— Što je učinio Mariano? — promuklo je upitao mješanac.

— Pridružio se razbojnicima, eto što je učinio! — planuo je Gonzales.

— Od tog podlaca se tako nešto moglo očekivati — reče Jantonio.

— Teško njemu ako mi dopadne šaka — Cisco je zaškripio zubima.

— To još nije sve. Banditi su spalili imanja Jorgea Martinez-a i Carlosa Arrocha — smrknuto je rekao Gonzales.

— Sljedeći je na redu Hayworthov ranč. Ako se ne varam, El General s tobom ima još neke neraščišćene račune — dodao je Jantonio.

— Tako nešto sam i očekivao. Još imaš vremena da se predomisliš, amigo.

— Ne dolazi u obzir. I ja bih želio da se to nasilje već jed-

nom prekine — Jantonio se bezbrižno nasmijao.

— Nas dvojica nećemo baš mnogo moći učiniti — rekao je mješanac.

— Ne moraš odmah gubiti nadu. Smislio sam kako da ih nadmudrimo — živnuo je Gonzales.

— Teško će te to uspjeti. Panchito je lukav kao prerijska lisica i gotovo ga je nemoguće nadmudriti — neraspoloženo je procijedio Cisco. — Za sve sam ja kriv. Doveo sam vuka među ovce. Morao sam te poslušati, Jantonio, kad si me odvrćao od te zamisli.

— Prestani sam sebi to predbacivati. Svi smo se složili da je to bilo potrebno. Osim toga, bez njega ne bismo mogli pobijediti Harpera — pokušao ga je prijatelj utješiti.

— Dopusti da ti najprije objasnim što sam smislio — nervozno ga je prekinuo Gonzales.

Pripalio je lulu i povukao nekoliko dimova, promatrajući svo vrijeme mješanca.

— Jantonio ti je rekao da je Hayworthov ranč vjerojatno sljedeći cilj razbojnika. Ako se slažeš, pustit ćemo ga da to učini, a onda ćemo ga ponovo napasti sa svih strana, slično kao što smo napali Harpera.

— Tko će se usuditi suprotstaviti tako krvoločnim ubojicama? — sumnjičavo je upitao Cisco, iako su mu Gonzalesove riječi vratile malo nade.

— Ne brini za to. Već sam razgovarao s ljudima i većina ih je pristala da se odazove mom pozivu.

— Kad će to biti?

– Već sam uputio ljude da ih obavijeste o mjestu na kojemu ćemo se skupiti.

Ciscovo raspoloženje se popravilo jer su mu Gonzalesove riječi ulile novu nadu.

– Jedino što ćeš ti morati uraditi jest to da nas nekako obavijestiš da je ranč napadnut kako bismo vam mogli priskočiti u pomoć.

– Svakako, i odolijevati napadima dok se vi ne pojavite – veselo je dodao Jantonio kao da je riječ o najbezazlenijoj stvari na svijetu.

XXVI

Ruby su zatekli na verandi ispred kuće. Veselo im je mahнула čim im je spazila. Starog Hawyortha nije bilo u blizini.

Kad su sjahali, pritrčala im je i zabrinuto rekla:

– Baš ste me uplašili, Cisco. Već sam pomislila da vam se nešto dogodilo kad vas tako dugo nije bilo.

– Ne brinite za mene! – nasmijao se Cisco.

Nije se ni trudio da prikrije da mu je godila briga koju je pokazala za njega.

– Dopustite da vas upoznam s vašim novim radnikom – rekao je mješanac i pokazao na prijatelja.

– Jantonio Barranco. Drago mi je da ću moći raditi za vas, gospođice.

– Užitek pripada meni, jer su mi ljudi poput vas nužno potrebni – osmjehnula se ona. – Moram vam otkriti da ste osim Cisca jedini muškarac na ranču.

– Uskoro će nas biti više – optimistički je rekao Cisco.

– Nadam se da stoka do tada neće sasvim podivljati. Jučer kad sam odjahala do pašnjaka opazila sam gomilu nežigosanih telića.

– Neće nam oni nikuda pobjeći. Najvažnije je da najprije uspostavimo red u oblasti – sigurnim tonom rekao je Cisco, iako nije bio siguran da će to biti baš lako.

Dok su odlazili do dugačke brvnare u kojoj su stanovali kauboji, a koja je sad zjapila prazna, Jantonio se okrenuo i promotrio djevojku.

– Kod ovakve gazdarice radio bih i za upola manju plaću.

Kad je opazio ljutit izraz na prijateljevu licu, nasmijao se i dodao:

– Hajde, molim te, ne moraš se odmah ljutiti. Valjda ti je jasno da nisam ništa zlo mislio.

Cisco je još jedanput zabrundao, a onda je shvatio da njegov prijatelj nije zlonamjeran.

– Ni sam ne znam koji mi je vrag u posljednje vrijeme. Ljut sam sam na sebe jer se ponašam kao neki balavac.

– Čini mi se da znam tko je tome razlog – dvosmisleno je rekao Jantonio i ispod oka ga pogledao kao da se bojaio njegovog novog izljeva bijesa.

Na sreću, ništa se takvo nije dogodilo. Mješanac je uzdahnuo, a izraz na njegovu licu dovoljno je govorio.

– Imaš pravo, amigo. Potpuno sam izgubio glavu za tom djevojkom – na kraju je priznao.

– Nije to najgore što ti se u životu može dogoditi – Jantonio ga je pokušao utješiti.

Pošto mu je pokazao gdje može odložiti stvari i krevet kojim će se koristiti, Cisco je žurno išao iz brvnare i uputio se do glavne zgrade na ranču.

Ruby ga je već čekala u blagavaonici. Bila je odjevena u jednostavnu bijelu haljinu koja joj je savršeno pristajala.

Čim je ušao, ona je ustala i krenula mu u susret. Pružila mu je obje ruke. Njegova zbunjenoost je vrlo kratko trajala, a onda ih je uzeo u svoje. U njegovim rukama njezini dlanovi su se potpuno izgubili.

– Iskreno mi recite zbog čega to sve činite?

– Pa valjda vam je jasno – nasmijao se on.

– Ipak mi recite – inzistirala je ona.

– Zbog novca – mirno je odgovorio Cisco ne trepnuvši na tu laž.

Preko lica joj je preletio razočarani izraz, iako je pošto-poto htjela prikriti svoje prave osjećaje.

– Mislila sam... – počela je, a onda su joj oči bljesnule jer je shvatila da joj je prešutio istinu.

– Moram vam reći da ste najveći lažac kojega sam u životu upoznala.

Sada je bio red na njemu da se iznenadi.

– Kako to mislite? – promućao je.

– Prestanite se pretvarati, jer mi je potpuno jasno što za mene osjećate. Čini mi se da to traje od našeg prvog susreta.

Cisco više nije želio glumiti. Ionako joj želio reći da je beznadno zaljubljen u nju.

– Volim vas, Ruby – ispali je kao iz topa.

– Zašto si to dosad skrivao kao zmija noge? – upitala ga je maznim glasom.

– Nisam vam... nisam te htio zamarati.

– Kako si mogao znati da bi me to zamaralo?

Cisco više nije ništa rekao. Nježno ju je privukao i poljubio.

XXVII

Jantonio je naglo otvorio vrata blagavaonice.

– Cisco, Cisco. Gdje si, do vraga? – nervozno je povikao, a tek onda je shvatio da njegov prijatelj nije sam.

Nakašljao se i nelagodno rekao:

– Žao mi je da vas ometam, ali radi se o životu i smrti.

Cisco je blagim ali odlučnim pokretom odgurnuo Ruby i promrmljao:

– Do vraga, što se to tako važno dogodilo?

– Uskoro ćemo dobiti posjet, Cisco.

Mješanac je odmah shvatio na što je njegov prijatelj ciljao.

– Pancho? – bilo je sve što je upitao.

– Da, na ranču će biti najkasnije za nekoliko minuta.

– Onda uistinu nemamo vremena za gubljenje – uzdahnuo je Cisco i žurno ustao. Zakopčao je košulju i opasao remen s revolverima.

Prišao je prozoru i ugledao skupinu od tridesetak jahača koji su se brzo približavali.

– Osedlaj konja i odmah odjaši do mjesta na kojemu su se skupili Gonzales i ovčari.

Jantonio se nije ni pomakao.

— Čuo si što sam ti rekao? — povišenim tonom rekao je Cisco.

Tek tada je odvojio pogled s prozora i pogledao prijatelja.

— To ne dolazi u obzir — odlučno je procijedio Jantonio.

— Kako to misliš? Nećeš?

— Ne, nego ne idem nikamo. Do vraga i ovčari. Dok bi se oni pojavili 'El General bi te mogao najmanje tri puta ubiti.

— Zaboravljaš da sam ti predradnik i da moraš izvršavati moje zapovijedi! — ljutito je odbrusio Cisco.

— Uzalud me uvjeravaš. Budi siguran da neću promijeniti mišljenje.

Cisco je shvatio da mora promijeniti taktiku. Uzdahnuo je i pomirljivo rekao:

— U redu, učini kako želiš, ti tvrdoglava meksička mazgo! Dobro znaš da te u životu nisam nikada ni za što molio. Ovaj put te preklinjem da otiđeš po pomoć dok za to još imamo vremena.

— Zbog čega ti je to važno?

— Ovo nam je jedinstvena prilika da uništimo bandite. Vjerojatno tvoj tupi mozak ne može shvatiti kako sam se u posljednje vrijeme osjećao. Samo zahvaljujući meni koji sam ih doveo ti razbojnici pale i žare po našem kraju kako im se sviđa.

Njegove posljednje riječi su pokolebale Jantonija da čvrsto ostane pri svojoj odluci. Vrlo dobro je znao za Ciscovu grižnju savjesti i htio mu je pomoći.

— Kako te mogu ostaviti samog? Pregazit će te već u prvom naletu.

— Pa neće biti baš tako — nasmiješio se Cisco i pokazao na

desetak vinčesterki koje su se nalazile na polici uza zid. — Zahvaljujući ovom arsenalu obasut ću ih olovom da će im prisjesti želja za borbom.

— Na mene kao da ste zaboravili. Iako to baš ne zvuči skromno, usudujem se tvrditi da pučam kao svaki muškarac — sad se oglasila i Ruby.

Cisco ju je zagrlio i nasmijsao se.

— Eto vidiš, ne mogu propasti sve da i hoću.

Jantonio nije bio u to potpuno uvjeren, no više se nije želio s njim prepirati. Nakon kratkog promišljanja promrmljao je:

— Učinit ću kao što od mene tražiš, iako mislim da je to isto što i samoubojstvo.

Činilo se kao da riječi teško napuštaju njegova usta.

— Požuri, Jantonio, i zapamti: što prije odeš, prije ćeš se vratiti s pojačanjem.

Meksikanac je prišao vratima, a onda se još jedanput okrenuo.

— Do viđenja, Cisco!

— Zbogom, Jantonio, i... čuvaj Mariju. Ona je dobra djevojka i siguran sam da ste stvoreni jedno za drugo.

Jantonio je htio još nešto reći, ali mješanac ga je naprosto izgurao kroz vrata. Povukao je zasun i obrisao znoj s čela.

— Ovo je bilo naporno — uzdahnio je i namignuo djevojci.

— Nema što, momak ti je odan prijatelj — zamišljeno je rekla, a onda je tiše dodala: — Reci mi iskreno, misliš li da ćemo se izvući iz svega ovoga!

Nije joj htio lagati a, s druge strane, nije je želio unaprijed obeshrabit.

– Nikad se ne zna. U životu je sve moguće.

Začuo je osamljeni topot konja i odahnuo s olakšanjem.

– Barem se Jantonio spasio.

Više nisu imali vremena za razgovor. Uzeo je puške a djevojka kutije s municijom. Popeli su se na kat odakle su imali bolji pregled.

Razbojnici su se približavali na stotinjak metara od kuće, a onda su zastali. Neko vrijeme su se dogovarali što da učine, a onda su sjahali. Trojica bandita ostala su uz konje, dok su ostali pješke krenuli prema kući. Kretali su se sporo kao da im se ne žuri.

– Ne smijemo im dopustiti da se previše približe – procijedio je Cisco više za sebe.

Pažljivo je naciljao na najbližeg protivnika i povukao okidač. Iako je čvrsto držao vinčesterku, trzaj je bio prilično snažan i on se trgao unazad. Razbojnik je posrnuo prema naprijed i srušio se na zemlju.

Odmah zatim odjeknuo je porred Cisca pucanj i još jedan bandit je zateturao nekoliko koraka, a onda je i on pao.

Cisco je brzo ubacio novi metak u cijev i zapucao. Više nije pazio da njegova paljba bude precizna. Nastojao je natjerati napadače da se povuku. Ruby je slijedila njegov primjer.

Razbojnici su bili obasuti pravom kišom olova. Najprije su zbunjeno zastali, a onda su se okrenuli i potrčali što dalje od domašaja pušaka branitelja.

Cisco i Ruby su iskoristili kratki predah da napune prazne vinčesterke.

– Moram priznati da ti nisam baš vjerovao kad si rekla

da znaš pucati, no sad si me natjerala da promijenim mišljenje. Pucaš kao sam vrag i nikako se ne bih htio naći pred nišanom tvog oružja – odao joj je priznanje.

Na njoj se jasno vidjelo da joj je godila njegova pohvala.

– Drugi put mi moraš vjerovati bez prethodne provjere.

– Kunem se da će tako biti, svakako, ako budemo imali priliku za taj drugi put.

XXVIII

Razbojnici su se odlučili za još jedan napad, no ni taj put nisu imali više sreće.

Ruby je poskakivala od sreće i veselila se kao dijete.

– Ponovo smo im potprašili pete i dokazali da nismo mačji kašalj – ushićeno je povikala.

Cisco ju je pomilovao po licu, ali nije ništa rekao. Pretpostavljao je da početni neuspjesi neće obeshrabriti njihove protivnike i da će oni najvjerojatnije samo promijeniti taktiku.

Tako se i dogodilo, jer su razbojnici uzjahali konje.

– Odlaze! Odlaze! Ipak smo ih pobijedili! – prošaptala je Ruby. Bila je sigurna da je to najljepši prizor koji je vidjela u životu.

Njezino razočaranje je bilo utoliko veće kad je shvatila da su banditi uzjahali samo zato da bi krenuli u novi napad. Podboli su konje i pojurili u žestokom galopu. Mješanac i djevojka su ih zasipali brzom paljbom, no oni nisu odustajali od napada iako su četiri konja ostala bez jahača.

Taj su put razbojnici uspjeli doći do zaklona koji su im pružale pomoćne zgrade i brvnara za smještaj kauboja. Sada su bili samo petnaestak metara udaljeni od glavne zgrade ranča. Preciznom paljbom zasipali su prozor iza kojeg su se skrivali branitelji, tako da su ovi bili prisiljeni da se sakriju.

Cisco je ipak u jednom trenutku provirio. Krv mu se sledila kad je ugledao šestoricu razbojnika koji su trčali prema kući.

— Nazad, štakori! — bijesno je procijedio, a onda je zapucao ne obazirući se na metke koji su mu kao dosadne muhe zujali oko glave.

Ruby je također otvorila paljbu. Dvojica napadača su poginula prije nego što su se ostala četvorica okrenula i pojurila natrag prema zaklonu koji im je pružala jedna od staja. Cisco je pogodio još jednoga, tako da su u dvorištu sad ležala tri nepomična tijela.

— Momci su prilično brzo podvili repove — Cisco se slatkovodbitno nasmijao.

Djevojka nije ništa rekla. Pogledao ju je, a onda je pretrnuo. Glava joj je ležala na prozorskom okviru, a iz vrata joj je curio mlaz krvi.

— Ruby! Ruby! zaurlao je užasnuto.

Ona se nije pomakla. Da nije bilo krvi na njezinom vratu, izgledalo bi kao da spava.

Zagrlio ju je i prislonio njezinu glavu na svoje rame. Prošlo je nekoliko minuta prije nego što je shvatio da ga ona više ne čuje.

— Ljubavi moja — prošaptao je i gorko zaridao.

Meci su i dalje pljuštali oko njega, no on toga čak i nije bio svjestan. Svijest mu je bila potpuno pomućena od boli.

Kad se malo pribrao, u njegovu mozgu je, bila prisutna samo jedna misao. Želio je što prije umrijeti i pridružiti se Ruby u smrti, kad već u životu nisu mogli biti zajedno.

Primakao se prozoru i promuklim glasom povikao:

— Čuješ me, Pancho?

Paljba je prestala i nastala je sablasna tišina. Na kraju se iz brvnare zaorio El Generalov glas.

— Slušam te, Cisco. Vjerojatno se želiš predati?

— Ne pada mi na pamet. Htio sam ti predložiti da u dvoboju riješimo našu razmiricu.

Ponovo je zavládala tišina. Nakon duljeg vremena, koje se Ciscu proteglo kao čitava vječnost, El General je doviknuo:

— Pristajem, Cisco. Iziđi iz kuće i kreni prema brvnari.

Mješancu je bilo jasno da razbojnik možda laže. Pričekat će da iziđe iz kuće, a onda ga hladnokrvno ubiti. Bilo mu je svejedno.

Polako je ustao i sišao niz stepenice. Podigao je zasun i otvorio ulazna vrata.

Upravo tada su se otvorila vrata na brvnari i iz nje je izišao El General. Na licu mu je titrao paklenski osmijeh.

— Ovako nešto sam već odavno priželjkivao, jer sam te želio ubiti vlastitim rukama, Cisco.

Mješanac nije ništa rekao. Netremice je promatrao protivnikove oči.

— Vjerojatno ti je jasno da sam brži od tebe i da nemaš baš nikakvu nadu da preživiš — nacerio se bandit.

Cisco je i dalje šutio. To je vjerojatno razgnjevalo El Generala jer je naglo posegao za revolverom.

Cisco je samo to čekao. Brzinom koju ljudsko oko naprosto nije moglo pratiti izvukao je svoj remington i dvaput zapucao.

Prvi metak pogodio je El Generala u lijevo rame, no drugi Ciscov hitac je bio točniji, tako da je metak završio posred srca njegova bivšeg prijatelja. Razbojnik nije stigao izustiti ni riječ. Bio je mrtav. Zanjihao se i srušio kao vreća pijeska.

Iz brvnare i iz staja začuli su se zaprepašteni povici. Cisco je još imao vremena da, koristeći se trenutnom zbunjenošću bandita koju je izazvala smrt njihova vođe, potrči u kuću, no njemu tako nešto nije padalo na pamet.

XXIX

Jantonio je jahao na čelu skupine ovčara koja je trebala prići ranču sa zapadne strane. Zabrinuto je oslušnuo, ali nije čuo pucnjavu.

Nije valjda tamo već sve završeno, tjeskobno je pomislio, a onda je potjerao konja u galop.

Ljudi su ga slijedili pokušavajući održati korak s njegovim vrancem. To nisu uspjeli jer su njihovi konji bili sporiji i slabiji.

A onda su pred sobom u daljini ugledali zgrade ranča. Ne razmišljajući o opasnosti, a i ne čekajući da se pojavi druga skupina, Jantonio je jurnuo

prema ranču. Stigli su za desetak minuta.

Dojahali su u punom galopu do glavne zgrade. Odmah su shvatili da su zakasnili, jer osim desetak mrtvaca nigdje nije bilo nikoga.

Uzbuden povik jednog od muškaraca privukao je Jantonijevu pažnju. Čovjek je pokazao na tridesetak konja koji su bili s druge strane zgrade, tako da ih odmah nisu mogli vidjeti.

— Gdje ima dima, ima i vatre — zabrinuto je rekao Manuel.

— Možda su se banditi posakrivali u zasjedu i samo čekaju prikladan trenutak da nas napadnu.

— Da je takvo što posrijedi, već bi nas odavno napali. Teško da će im se za to pružiti bolja prilika — Jantonio je odbacio takvu mogućnost.

Kamo su onda nestali? — začudio se Manuel.

— To ćemo uskoro ustanoviti. Nema smisla nagađati.

Upravo je tada iz kuće izašao jedan razbojnik. Lijeno se protegao, a onda je ugledao ovčare. Protrljao je oči kao da ne vjeruje da je tako nešto moguće, ali kad ih je ponovo otvorio, vidio je isti prizor.

Okrenuo se u namjeri da odjuri nazad u kuću, no osvetnici su već zapucali. Banditovo tijelo se trzalo od brojnih metaka koji su se zabijali u njega.

Jantonio i njegovi ljudi brzo su sjahali i utrčali u kuću. Prizor koji su tamo zatekli bio je uistinu nesvakidašnji. Posvuda su ležali pijani razbojnici i spavali snom pravednika, tako da se kuća orila od njihova hrkanja. Jantoniju se činilo kao da je

tuda prošao orkan, jer nije bilo nijednog čitavog dijela namještaja. Svuda su ležale razbijene bezbrojne boce.

Začuvši pucnjavu neki od razbojnika su se probudili. Pokušali su se suprotstaviti napadačima, ali sve je ostalo samo pokušaj, jer su im kretnje bile usporene, a pokreti neusklade-ni.

Ovčari su krvavi posao obavili brzo i temeljito, tako da već nakon pet minuta više nije bilo nijednog živog bandita.

Jantonio je na prvom katu našao Ruby. Djevojka je bila u položaju u kojem ju je zatekla smrt. Podigao ju je i položio na postelju, a onda je iz susjedne sobe začuo tiho stenjanje. Izvukao je revolver i oprezno se približio. Gurnuo je vrata i naglo uletio u sobu. U ruci je držao revolver spreman da ga upotrijebi na prvi znak opasnosti, no to nije bilo potrebno.

U stolici za njihanje sjedio je George Hayworth. Njegovo tijelo je bilo potpuno oduzeto. Jedino su na najemu bile žive oči koje su jasno govorile o strahotama kojima je bio svjedok.

— Napokon da i ti vidiš kako je to kad je čovjek bespomoćan — promumljao je Jantonio, a onda je izišao iz sobe jer je začuo topot mnogobrojnih konja.

Gonzales i njegova grupa ovčara došli su prekasno da bi mogli sudjelovati u obračunu s razbojnicima. Na licima im se moglo vidjeti da su zbog toga razočarani.

— Čini se da ste i bez nas obavili cijeli posao — nezadovoljno je rekao Gonzales.

— Ne morate previše žaliti što niste bili prisutni, jer je sve to nalikovalo na najobičniju klaonicu — promrmljao je Jantonio.

— Bolju sudbinu nisu ni zaslužili — zabrundao je Gonzales. Uzdahnuo je i dodao: — Najvažnije je da je sve to završilo. Jednog dana će nam sve što smo morali proživjeti sličiti na ružan san.

— Ne vjerujem da će taj dan tako brzo doći. Previše se strahota dogodilo da bismo ih mogli tek tako zaboraviti.

— Nisam ni rekao da ih moramo zaboraviti. Nego, reci mi gdje je Cisco, još ga nisam vidio!

Jantonio je pognuo glavu.

— Nešto sam te upitao, momče? — oštro je ponovio Gonzales.

— Ne znam, gazda. Među živima ga nisam vidio — promucio je Jantonio.

— Ne želiš valjda reći da je poginuo? — užasnuto je povikao Gonzales, a zatim, ne čekajući odgovor, žurno je sjahao i prišao kući.

Upravo kad je htio ući u zgradu ugledao je neko tijelo kojê je ležalo nekoliko metara dalje. Mrtvačevo lice bilo je pretvoreno u okrvavljenu masu, no Gonzales je odmah prepoznao Ciscovu kožnatu jaknu. Sagnuo se i okrenuo ga.

— Nesumnjivo, to je Cisco — potresno je prošaptao.

Mješanac je u ruci još stiskao veliki revolver.

Gonzales je podigao pogled. Desetak metara dalje ugledao je mrtvog El Generala. Nije mu trebalo mnogo da shvati što se dogodilo.

XXX

Jantonio je potpuno razumio Marijinu tugu, stoga joj se nije ni pokušavao približiti. Utoliko je bilo veće njegovo iznenađenje kad mu je ona jednoga dana sama prišla.

Stavila je dlan na njegovu ruku i tiho rekla:

– Ispričaj mi još jedanput kako se sve dogodilo, Jantonio.

– Zbog čega želiš da ti o tome pričam, kad će ti to samo otvoriti nezacijeljene rane? – usprotivio se on.

– Nemaš pravo, Jantonio, no ne želim ti objašnjavati jer me vjerojatno nećeš shvatiti.

– Htjela si reći da sam preglup za to? – ljutito je rekao.

– Nije u tome stvar. Jednostavno mi žene neke stvari osjećamo drukčije.

– Dobro, dobro. To si mi već rekla. Što bi još htjela znati?

– Čula sam da je hrabro poginula – prošaptala je.

– Na koga to misliš? – začu-
dio se on.

– Na Ruby, Ruby Hayworth.

– Pronašli smo je s vinčesterkom u ruci. Oko nje je bila gomila praznih čahura. Zašto te baš ona zanima. Mislio sam da ćeš me pitati za... – započeo je Jantonio, a onda se ugrizao za jezik.

– Za Cisca, to si mislio reći, zar ne? – rekla je i sjetno se nasmiješila.

– Da, upravo tako – priznao je on.

– Kad ga je vidio mrtvog, otac kaže da je pomislio da je poginuo u dvoboju s El Generalom. Neki zarobljeni razbojnik koji je slučajno preživio sukob

kasnije mu je objasnio da se uistinu nešto slično dogodilo, s tim da je Cisco prvo u dvoboju ubio svog bivšeg prijatelja. Nakon toga su ga ti tipovi napunili olovom, ne dajući mu priliku da se brani.

– Vjerojatno ti gazda nije rekao jednu stvar.

– Što to?

– Da mu je taj razbojnik ispričao kako je imao dojam kao da Cisco nije ni imao namjeru pružiti otpor. Kad je s El Generalom poravnao račune, više nije opalio ni metka. Kao da je želio da se što prije sjedini s Ruby.

– Vjerojatno je i bilo tako. Kad sam ga posljednji put vidjela, shvatila sam da mu ta djevojka mnogo znači.

– To te je, po svemu sudeći, prilično pogodilo? – upitao ju je pomalo nespretno.

Odmahnula je glavom i promuklo rekla:

– Varaš se, Jantonio. Najvažnije mi je bilo da bude sretan. Činilo mi se da bi pored nje to jednog dana i postao.

Duboko je uzdahnula i ponovo odmahнула glavom kao da želi otjerati tužne uspomene.

– Za to na žalost više nije imao vremema.

– Kada bih mogao o tome odlučiti, radije bih bio kratko vrijeme sretan, pa makar to bilo samo nekoliko dana, nego da moram ostatak svog vijeka provesti u bijednom životarenju.

– To u mnogo čemu ovisi o tebi, Jantonio.

Začudoeno ju je pogledao, jer nije shvaćao što je time htjela reći. Osim ako nije...?

To bi ipak bilo prelijepo da bi bila istina, potišteno je pomi-

slio, no njezine riječi su u njemu ipak probudile tračak nade.

— Prije nego što odem, želio bih ti reći da su se Ciscove posljednje riječi koje mi je uputio odnosile na tebe — oklijevajući je rekao.

Trgnula se kao da ju je netko ožario koprivom, a u očima joj je zasjao neki čudan sjaj.

— Što ti je rekao? — prošaptala je.

Jantonio je neko vrijeme oklijevao, a onda je skupio hrabrost.

— Da te čuvam.

— Da me čuvaš? Kako je to mislio? — iznenadila se.

— Rekao je da si dobra djevojka i da je siguran da smo stvoreni jedno za drugo — u da-hu je rekao ne usuđujući se pogledati joj u oči.

Prenuo ga je njezin zvonki smijeh. Prvi put je čuo da se smije nakon Ciscove pogibije. Začudoeno ju je odmjerio kao da

ne vjeruje da je tako nešto moguće, no ona se još smijala.

— Ne shvaćam što je u tome smiješno! — srdito je promrm-ljao.

— Nemoj se ljutiti, ali ti si mi smiješan — odgovorila je kroz smijeh.

— No, krasno, sad sam ti još i smiješan — bijesno je progundao.

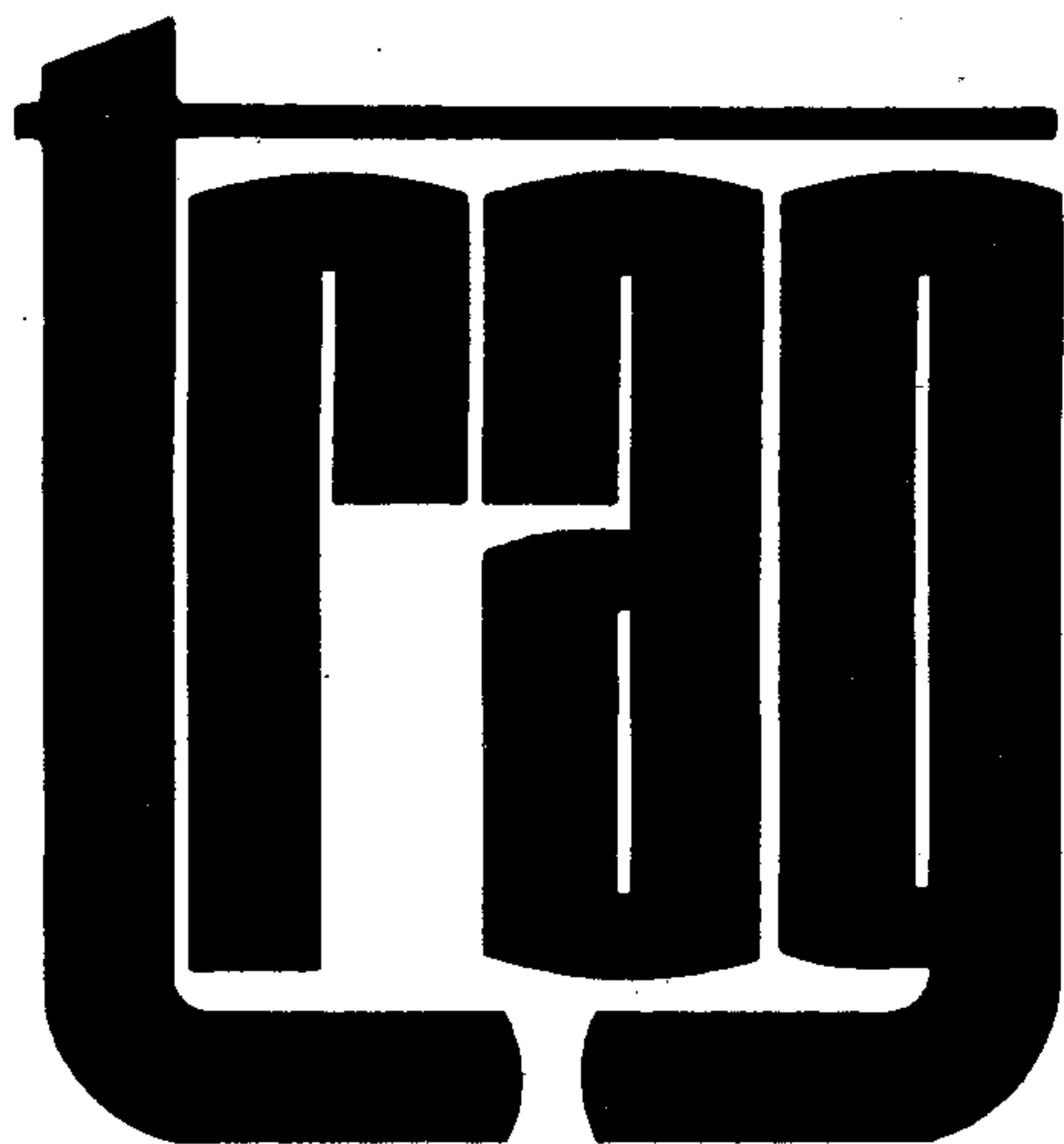
— Kako mi ne bi bio smiješan kad toliko okolišaš.

— Oko čega to okolišam? — začudoeno ju je upitao, dok je njegov gnjev sve više rastao.

Činilo mu se da je ona mačka a on miš s kojim se poigrava kako joj se sviđa.

— Mogao bi mi već jedanput otvoriti srce. Osim toga, moram te podsjetiti da se posljednja želja umirućih mora ispuniti. — Vragolasto se nasmiješila i gledajući ga ispod oka dodala: — Osobito ako je to bila želja tvog najboljeg prijatelja.

KRAJ

TRAG
SERIJA KRIMINALISTIČKIH BESTSELERA U DŽEPNOJ
KNJIZI!

Glasovita djela u dostupnim izdanjima svakog 13.
u mjesecu, na povećanom broju stranica!
»Vjesnikova« biblioteka TRAG opravdava književnu
vrijednost trivijalnog žanra krimića!

od **OLIMPA**
do **UNIVERZIJADE**

Opis: 100 s

**TRAŽITE ME,
ZNANCI DRAGI,
NAĐITE ME,
JA SAM ZAGI!**

ZAGI ZOVE DA GA LOVE

POUČNA IGRALJKA SA SLIČICAMA I 5000 NAGRADA!

PORUČUJE VJEVERICA – MASKOTA »UNIVERZIJADE 87«

**OČEKUJE VAS BLIZU 4000 BLJEŠTAVIH NALJEPNICA
PRONAĐETE LI IH U ALBUMU – SLIJEDI NAGRADA**

- **ZLATNA NALJEPNICA DONOSI VAM
MOTORKOTAČ I ZAGIJA U ČISTOME ZLATU
– POKLON »IKOMA« IZ ZAGREBA**
- **SREBRNA NALJEPNICA DONOSI VAM
BIBLIOTEKU KNJIGA »VJEVERICA«
ZAGREBAČKE »MLADOSTI« I ZAGIJA U SREBRU
– POKLON »IKOMA«**
- **A ZAGI JE JOŠ I BEZBOJAN, PA I PLAVE BOJE**
- **PROVJERITE ZAŠTO
IAKO SE ZAGI KRIDE
NEUHVATLJIV IPAK NIJE!**
- **UKLJUČITE SE – ZAGI ZOVE DA GA LOVE!**

U PRIPREMI

J. R. Roberts:
MRTVAČEVA RUKA

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1872.– d, a za 6 mjeseci 936.– d. U cijenu je uračunat popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101 – 833 – 1216 »za Laso«.

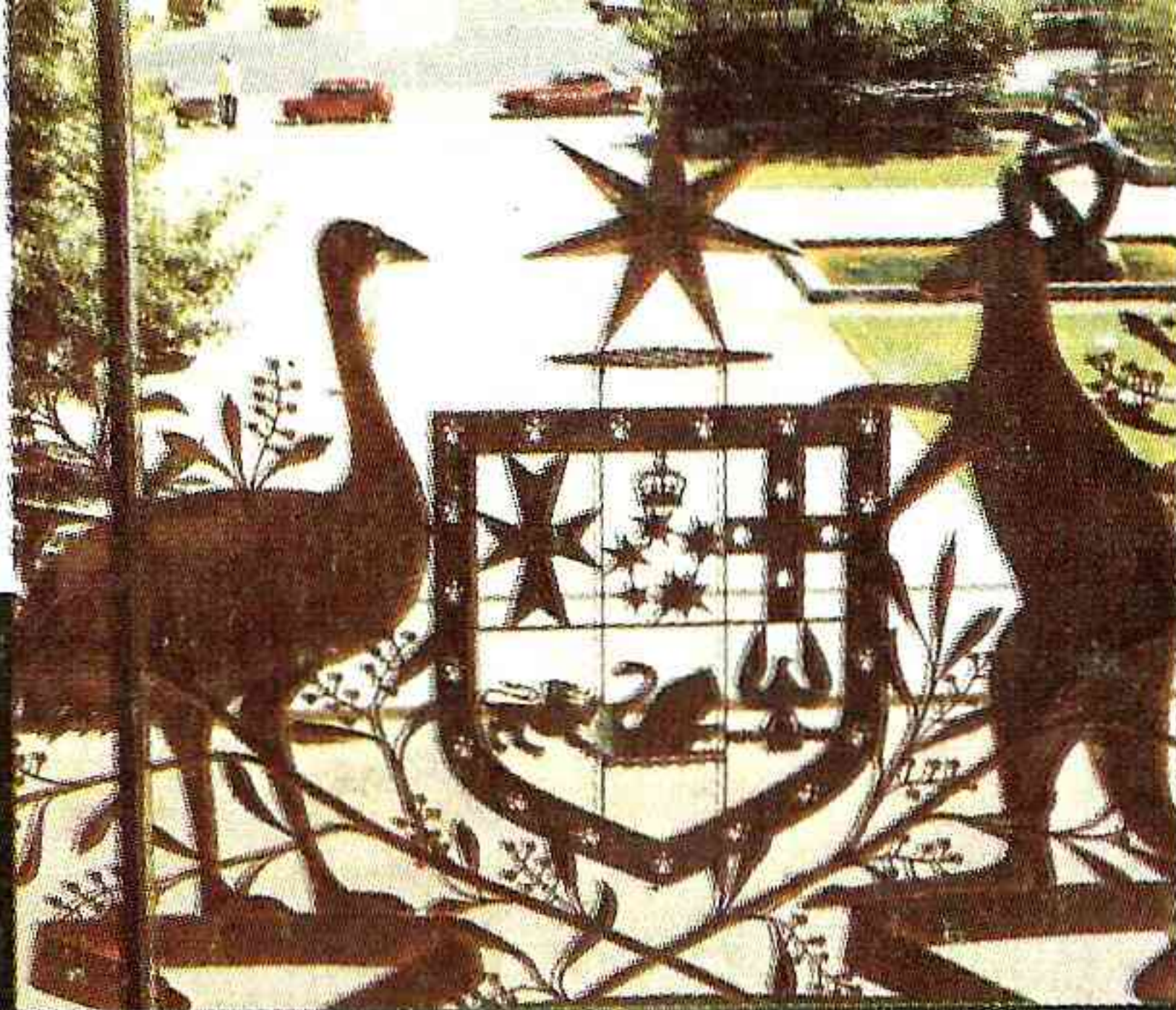
Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00 HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00 SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US\$ 15,00.

Uplata na devizni račun 30101 – 37 – 25730 – 3252051 kod – Zagrebačke banke Zagreb (za »LASO«).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 40.000 d, c/b stranica 30.000 d.

Oslobodeno plaćanje poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 – 1973. od 26.XI 1973.

**AKO LETITE U AUSTRALIJU
ODLUČITE SE ZA
AUSTRALSKU KOMPANIJU**

QANTAS

Predstavništvo:
11000 Beograd
Strahinjica Bana 51